

„EDINOST“

Izhaja enkrat na dan, razen nedelj in praznikov, ob 4. uri popoldne.

Naročnina znaša:

za celo leto 24 kron
za pol leta 12 „
za četrt leta 6 „
za en mesec 2 kroni

Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se uprava ne ozira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamezne številke po 6 stotink (3 nč.); laven Trsta pa po 8 stotink (4 nč.).

Telefon št. 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč.

Oglasi

se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslani, osmrtnice in javne zahvale domači oglasi itd., se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Ne frankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravništvo. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravništvo in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccolo št. 3, II. nadst.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“.

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu.

Veliki misli krščanstva uresničenje!

Jutri bo slavil krščanski svet svoj največji praznik. Po cerkvah širom sveta bodo neštete množice slavile spomin na dogodek pred 19 stoletji, ob katerih se je pojavil človeškemu rodu Oa — ustanovitelj, utemeljitelj in prvi širitelj velike misli krščanstva.

Ali tega velikega slavlja ne slave narodi le po božjih hramih! Jutri ne bo le po svetih donela velika pesem o rojstvu Njega, ki je rodu človeškemu prinesel veliko misel krščanstva. Ne, to ni le cerkven praznik! Spomin na one dogodke, ki so odmerili nove smeri vsemu življenju, čustvovanju in snovanju človeškega rodu — ta spomin podelja proslavi rojstva Utemeljitelja krščanstva divno, čarobno, zmagovalno poezijo, kateri se ne more odtezati nobeno srce, ki obvladuje vse duše ne le ob slovesnem ceremonijelu v cerkvi, ampak tudi izven božjih hramov: vsako človeško srce, vsaka hiša, vsaki dom je svetilišče, v katerem se slavi spomin na rojstvo Ustanovitelja velike krščanske misli! Vse, kar je plod božjega Stvarstva in celo vzduh sam se ti zdi, kakor da ga preveva predivna poezija...

Ne, to ni le cerkven praznik. To je tudi veliko slavlje človeške kulture, civilizacije. Misel krščanstva je sinonimna s mislijo človekoljubja, humanitete. A čut humanitete je antiteza strasti, človeške slabosti. Čut humanitete je, ki gladi viharje življenja človeka do človeka. Misel krščanstva je sinonimna s čutom človekoljubja, a ta s čutom — pravičnosti. Če sočutstvujem s kom, mu ne bom delal krivice; če imam usmiljenje s kom, mu ne bom sekal ran! Kakor ne more sijati solnce na nebu, ne da bi njega zlati žarki padali na zemljo, ne da bi ogrevali, oživiljali in oplojevali, tako tudi čut humanitete, te hčere velike krščanske misli, sili človeka, da ljubi, da sočutstvuje s sočlovekom, da mu je — pravičen.

Misel krščanstva je antiteza krivice. Zato hrepenimo, zato bomo hrepeneli posebej jutri, ko bo posebno intenzivno deloval v nas spomin na zšetek tej veliki misli: pridi, sini

O D I S T E K

Mir ljudem na zemlji....!

V prostorni, od zgodnjega mraku polutemni sobi je vladal nered. Nekateri deli pohištva so bili premaknjeni, v sredini sobe stala je belo pogrnjena miza, na njej se je dvigala, kakor temna senca, bogata s sladkimi obtežena smrečica.

Tiho je bilo v sobi, tiho po vsej hiši, ki je stala zunaj mesta, samotna sredi obšernega vrta.

Mrak se je zavijal že v noč, ko se je bližala z negotovimi koraki ženska postava proti hiši, zavita v dolg, širok plašč. Glava ji je kril gost, črn in čipkast robec. Pršla je po snežni cesti ter se pritihovala skozi priprta vrata v sobo.

Ko je stopila čez prag, ustavila se je, položila roko na razburjeno, nemirno bivoče srce, ter se ozrla boječe in žalostno krog sebe. Nihče je ni videl priti, nihče je ni videl ustopiti v nečuvano hišo...

Varno je stopala do pregrnjene mize. Iz-pod plašča je potegnila zavitek, katerega je hitro razvila, ter položila lično punčko med druge igrače in krenila od mize proč z boječim pogledom na vrata, pri katerih je vstopila. Vendar, sililo jo je nazaj, poželjivo in hrepenenče je počivalo njeno oko na igračah in oblačilih. — In kako neredno je vse

nam dan, ki prineseš zmago veliki misli, velikemu načelu krščanstva!

Načelo pravičnosti pridi do zmage! Po zmagi tega načela, ko bo človek pravičen človeku, in ko bodo — v daljini konsekvenci temu — skupine ljudi enega pokolenja pravične skupinam ljudi drugega pokolenja; ko bodo narodi pravični narodom; ko bo človek videl v človeku, narod v narodu sebi enakega in enako veljavnega; ko se uveljavi princip enakosti med ljudmi in narodi, ko ne bodo narodi videli svoje sreče v nesreči drugih; ko ne bodo menili, da je lastno pravo očuvano le tedaj, ako je pravo soseda pogazeno; ko zmaga torej velika krščanska misel usmiljenja, sočutstva, vanja in pravičnosti: pride do tiste harmonije v človeškem rodu, do tistega vzravnaja v medsebojnem razmerju, ki bo dajalo narodom mogočne impulze za plemenito tekmovalje na vseh poljih, na katerih se more pojavljati delovanje človeškega intelekta! Do takega vzravnaja mora priti, da bodo narodi, če tudi vsaki po svoje, primerno svoji individualnosti, stremili vendar le po istem skupnem cilju, po uresničenju istega skupnega ideala, po zmagi velike človečanske misli!

Narodi naj bodo tekmovalci med seboj! To pa ne zahteva, da so si — sovražniki, da odrekajo drug drugemu pravico, da si niso — pravični!

Ideja enakosti med narodi ima najvišjo sankcijo! Postulat enakosti pa je enako pravo. Ne mislimo tu sankcije s prestola kake kronane glave. Menimo na sankcijo, ki jo je misli enakosti vseh narodov, misli jednake pravice vsem podelil božji pričetnik misli krščanske, Oa, čegar rojstvo bomo slavili jutri; ko je vele svojim učencem: Pojte in učite vse narode! Vsi jezikli naj slave Gospoda!

Iz ust Odrešenika je bilo proglašeno načelo enakosti in enakoveljavnosti. Božjega izvorja je torej tudi pravica našega naroda do samosvoja življenja, do življenja z vsemi atributi samostojnosti in pravice za samodoločevanje v stvarih, ki se specialno tičejo njegove individualnosti!

ležalo tuintam; kake malomarna, težka roka je priredila vse to. In tako samotno tako zapuščenost je vse, drevesce nedokličeno, soba mrzla in temna, vsa hiša tako prazna...

S tresočo roko je posegla tja med stvari, jih previdno premikala in urejevala.

Malá modra čepica, katera bo pokrivala ljubko glavo — ona je videla svetle kodre, ki se bodo usipali izpod nje — in belo oblačilo z modrimi trakovi, — kako ljubko bo dete v njem! —

A ona ga ne bo videla...

Ona ne bo videla svojega deteta, ne bo čula njegovega radostnega vsklikanja nedolžne sreče, kakor pred letom.

Da, pred letom...

Pred letom je še, ponosna na svojo domačo srečo, gladila ob božičnem drevesu svoji hčerki razburjene kodre; v prekipečem trenutku se je naslonila na prsa svojega moža; A kako je vse to prešlo po kratki dobi...

Zapustila ga je v opojnosti. Bedasto, dolgočasno se jej je zdelo bivati v samotni hiši, poleg tihega filozofa, poleg resnega moža. Nje vroča kri, nje življenja vesela mladost protivila se je temu, in potem — gnjus, po kratki ničevi opojnosti, po kratkem uživanju, kes težak, razjedajoč, brezkočen kes — vroče hrepenenje po detetu, po —

Kako je dete plakalo po svoji mami — in ona je plakala vroče, grenke solze spoznanja.

Ne le kakor vernikom, ne le kakor pripadnikom krščanskemu veroizpovedanju, ne le kakor sinovom Kristove cerkve, ampak tudi kakor sinovom svojega naroda nam bo jutri, ob spominu na rojstvo Utemeljitelja krščanstva, srce koprnelo v želji:

pridi, sini dan, ki prineseš veliki misli krščanstva — uresničenje!

Vprašanje izseljevanja.

II.

(Zvršetak tega članka.)

Na to dokazuje dr. Weisl, da bi moglo biti izseljevanje, ako bi bilo urejeno in vojeno po določenem načrtu, možno činitelj za povzdigovanje domače industrije in trgovine. Ako to izseljevanje — meni dr. Weisl — ni umetno izzivano, potem ne pomenja vsikdar škode za domače interese. Tako da je n. pr. Italija po zaslugi svoje modre izseljevalne politike dosegla, da italijansko izseljevanje močno povzdigne italijansko industrijo in da so izseljenci neprestano v tesnih zvezah z domovino, čemur je posledica ta, da se izseljenci zopet vračajo preko morja v domovino, čim so došli do blagostanja.

Avstrija še vedno nima zakona za izseljevanje, ker so se priprave za to zaustavile radi tega, ker je bil nekdanji referent, baron Schwartzmann, imenovan namestnikom v Tirolu. Novi ogerski zakon (O tem bomo govorili v poznejšem članku. Op. uredn. »Edinosti«) se kaže sicer kakor kopija italijanskega zakona, ali je nezadosten: prvič, ker hoče izseljevalno gibanje urediti le z ozirom na poljedelske interese, in v drugo, ker o urejevanju ne upošteva vprašanja vojaške dolžnosti Avstro Ogrcev preko morja. Dalje je govornik — podajaje izglede o Meksiki kakor kolonizacijski državi govoril o koristih, ki bi takov dogovor o emigraciji nudil izseljevalni in priseljevalni državi; dalje je govoril o koncesijah, ki naj bi se nudile toliko avstro-ogerskim kolonijam, kolikor avstro-ogerski monarhiji na polju eksporta in importa.

Dr. Weisl je tega mnenja, da bi se vodstvo izseljevanja — v kolikor je potrebno

in neizogibno — in sicer po pogodbenih določilih med izseljevalno kolonizacijsko državo ter po njiju skupnem sodelovanju, poverilo kski humanitarni kolonijalni družbi, ali pa naj bi se podpirala kaka naseljevalna družba, ki pa bi bila neprestano nadzorovana od organov obeh držav. Racionalnega in narodnega vodstva izseljevanja ni možno doseči le z zakonom o izseljevanju, kakor ni smeti istega prepustiti popolnoma privatni inicijativi.

Ob sebi je umevno, da bi se morala poverjati večja pažnja tudi obratu s ladjami ter gledati, da bi se prevažanje izseljencev vršilo preko domačih pristanišč. (Trst in Reka.) Po domači paroplovni črti, ki bi bila podpirana od izseljevalnega gibanja iz Avstro-Ogrske in tudi iz sosednjih držav, kakor Rusije, Romunske itd., bi Avstro-Ogrska dobivala silnih sredstev, da bi mogla vprašanje izseljevanja, kolonizacije in trgovinskih pogodb s kolonizacijskimi državami rešiti na najugodnejši način.

Dr. Weisl je zaključil svoje predavanje: Mednarodna uravnava izseljevalnega in kolonijalnega vprašanja bila bi v neveljivo zaslugo za vsako državo, ki bi sprožila to. Gotovo bi vse države sledile povabilu na tako konferenco in bi misel mednarodne uravnave izseljevanja gotovo prodrla poprej, nego mirovna konferenca v Haagu. In vendar ni to nič manj vzvišena mirovna misel in morda ni predaleč tisti čas, ko bodo na vseučiliških predavalih o kolonijalnem pravu in o kolonijalnem gospodarstvu. Dotlej pa treba vprašanje vsaj narodno rešiti, to je, od države do države, od izseljevalne države do kolonizacijske države.

V pomoč bedni Istri.

(Interpelacija poslanca Spinčića in tovarišev v seji zbornice posl. dne 10. dec. 1902.)

Prebivalstvo Istre, izlasti na deželi, pripada najubožnejemu vse monarhije. Glede velikega dela dežele ni morda vzrok temu v nerodovitnosti tal že po naravi. Vzrok je marveč na sploh v tem, da upravljajo deželo skozi stoletja ljudje, ki so jo smatrali

»Prav sama....« ponovila je komaj slišno.

»Tako si hotela!«
Žalostno je povsila glavo in odhajala proti vratom.

On je gledal za sklonjeno vitko postavo, ki se je gubila v temo.

»Zdravstvuj!« je zašepetala ona tiho in žalostno, predno je prišla za kljuko: in kakor odmev, jej je odzval on: »Zdravstvuj!«

Tu se je ona naglo obrnila in padla predenj, prišla ga za roko in ihtela: »Jaz ne morem iti, jaz ne morem; le nočuj me pusti tu, daj mi videti dete le en hip!«

»Ne«, je rekel on s trdim, strogim glasom, toda ona je prosila dalje, kakor da bi ga ne bila slišala: »Le en hip, potem pojdem zopet, le poljubim, le dotaknem naj se je, saj sem njena mati!«

»Ti si...«

»Pavel!« je zakrivila ona, da bi ne izgovoril strašne besede.

On je umolknil.

Naenkrat pa jo je prijel za ramo: »Zakaj si storila to, zakaj?« sikal je skozi stisnjene zobe; vsa njegova ledena ravnodušnost in mirnost je izginila, raztopivša se v pekoči bolesti.

Trepetaje se je ozrla v njegovo razvneto oko, zakrila si z rokama obraz — »Ker sem bila slepa, Pavel, ker nisem mogla umeti, zapopasti, verovati...«

»Helena?«

Zatrepetala je. Roka jej je omahnila od obraza, s povešeno glavo je stala tu.

Vstopil je on, ne da bi ga bila opazila v svoji zamišljenosti, ko so jo obvladali sladki in grenki spomini prošlosti. — Skozi odprta vrata sosedne sobe padala je svetloba na pogrnjeno mizo in drevesce.

»Helena«, vprašal je on zopet in njegovo oko jo je motrilo z brezčutnim vprašanjem: »Kaj iščeš tu?«

»Otroka!« — je zaječala ona, »hrepenela sem tako po otroku!«

»Po otroku?« je zadonelo vprašajoče, dvomljivo; krog ustov zatrepetal mu je trepek nasmeh.

»In po — —« Umolknila je, ni si upala reči »po tebi«, dasi je šele sedaj čutila, kako zelo je hrepenela tudi po njem. — Hitro je krenila proti vratom.

On pa je stal še vedno na mestu, nepremično poleg drevesca, vzravnal kvišku, strog, kakor sodnik.

»Kam greš?«

»Proč, jaz — jaz ne smem ostati tu!«

»Ne!«

Obrnila se je proti njemu. »Pavel, jaz bi ne bila prišla, ko bi... jaz... jaz sem že dolgo sama...«

»Vem!«

kakor tujo deželo in so vse naperjali v to, da so jo izkoriščali in izsevali; da deželne avtonomne oblasti in tudi mnoge občinske oblasti, katerim je sedež v mestih, malo ali nič ne store za kmeta, in mnogokrat delajo celo vso možno, da kmetje obožujejo, da morejo potem prvi postopati žujimi po svoji samovolji, da e. k. oblasti, oziroma njihovi zastopniki premalo poznaajo revščino prebivalstva na deželi, ali se premalo brigajo, da bi isto odstranjevali; da deželo le prepogosto zadev-ljejo elementarne neizgode. O tem ne sme ostati neopaženo, da se na eni strani mnogo možkih, najboljše moči, izseljujejo in si iščejo zaslužka v inozemstvu, in da je, na drugi strani, ob omenjenih okoliščinah del prebivalstva postal apatičen, in da si sam le malo pomagati more, a da bi bila ravno zato neizogibno potrebna izdatna pomoč od strani države.

Tu omenja interpelacija raznih govorov, interpelacij in predlogov v zbornici poslan-cev v povšečevanje melioracijah del v Istri v manjšanje bede.

Potem nadaljuje:

Zbornica poslancev je že popred, na pri-poročilo imenovanega poslanca in njegovih somišljenikov, pripoznala neugodne odnošaje v Istri in storila tozadevnih sklepov. Tako je 1) leta 1895 sklenila resolucijo, s katero se je e. kr. vlada pozivila, naj odnošajem v Primorju posveča posebno pažajo in naj izda vse tiste odredbe, ki bi mogle povspeševati narodne in gospodarske interese prebivalstva; 2) je v proračunski razpravi za leto 1896 sklenila resolucijo, s katero se e. k. vlada pozivila, naj se brez daljne zamude loti dograjenja cest, potrebnih za povzdigo gospodarskega položaja Istre in naj že v pro-računu za leto 1897 zahteva potrebne kre-dite; 3) je v proračunski razpravi za leto 1897 vsprejela predlog proračunskega od-seka, ki je poziviljal e. kr. vlado, naj do-tacije za gradnjo cest in vodne zgradbe v Dalmaciji in Istri poviša.

Poročevalec odseka za podpore bedo tr-pečim krajem je v svojem govoru dne 19. novembra 1902 posebno naglašal bedo v Istri, izlasti pa na Krasu in na kvarnerskih otokih.

Tudi e. kr. vlada je pripoznala bedne odnošaje v Istri, izlasti kmečkemu stanu, s tem, da je v svoji predlogi od 16. oktobra 1901, 987. priloga k stenografičnemu za-pisniku, rekla, da je v velikem delu Istre, bolj ali manje stalna, po posebnih okoliščinah provzročena beda mej kmečkim prebivalstvom in se ista pojstruje po posledicah različnim elementarnim dogodkom.

Vzlic vsemu temu in vzlic temu pripo-znanju od strani e. kr. vlade same ni v proračunu za leto 1903, malo ali nič obču-titi tega pripoznanja: ne pri gradnjah cest, izvzemši dve postavki; ne pri vodnih zgrad-bah; ne glede osuševanja, in prav nič za toli potrebna javna dela v najubožnejih in naj-

potrebnejih predelih Istre, posebno na severu dežele in na kvarnerskih otokih. Celó mini-sterstvo za trgovino izkazuje le dve postavki glede pristaniških del na obrežjih Kvarnera. V resnici bi bilo potrebno, da se v prora-čun za leto 1903, postavijo zneski kakor naknadni krediti za izvedenje popred ome-njenih sklepov zbornice poslancev, in v zmislu točke 2. omenjenega nujnega predloga poslanca Spinčiča in tovarišev od 21. oktobra 1902, za izvedenje javnih del, katera so bila precej splošneirana v govoru istega poslanca od 21. marca 1901., in katerim bi bilo še pridodati gradnjo ceste Sv. Pavel — Starad — Parlica — Studena gora do Kranjske meje — v krajih, ki so bili tekom leta močno prizadeti po elementarnih dogodkih.

S samimi zneski iz kredita za podpore v lajšanje bede, iz katerih se jih je v zadnjih letih nekoliko dovolilo in se jih, kakor je upati, doveli tudi iz onih, ki so bili nedavno predloženi in votirani, se beda ne ublaži, kamoli da bi bilo možno izvesti jako po-trebna dela!

Iz severa dežele, iz okraja Podgrad, pri-hajajo sleherni dan glasovi, da že sedaj ljudje trpe lakoto. Kako je na kvarnerskih otokih, je razvidno iz spomenice kurata v Orlecu, Mat. Oršiča, katero spomenico je poslanec Spinčič dne 15. oktobra t. l. predložil predsedništvu ministerskega sveta. Slika je najžalostnejša, kakor si jo je le možno mi-sliti. Morda ne povsem enako, ali vendar podobno je v večini krajev kvarnerskih otokov.

Sledajč bodi glede razdeljevanja in upo-rabljanja zneskov iz fonda za lajšanje bede pripomnjeno sledeče.

Od strani povsem verodostojnih oseb je bilo čuti tožbe:

Iz okraja Poreč, dokler je istemu stal na čelu gospod Lasciac, da siromašni preli-valci iz gotovih slovenskih davčnih občin niso mogli dobiti nikakih zneskov;

iz občine Lošinj mali, da občina tiste denarje, ki jih dobiva iz kredita za lajšanje bede, uporablja iste za agitacijske svrhe;

iz občine Cres iz nekega pisma od 22. februarja 1902, da tamošnja občinska uprava denarje za lajšanje bede uporablja za grad-njo »strade di lusso« in za agitacijske na-mene;

iz iste občine v nekem pismu od 28. oktobra, da sta tamošnja občinski tajnik in občinski načelnik iz Valne samovoljno po-stopala z denarji za lajšanje bede za 1900 in 1901, izlasti da je poslednje imenovani na dotična dela zval svoje prijatelje, tudi če niso bili ubožni, in da družih, tudi če so bili potrebni, ni upošteval, in da od tistih 1000 K, ki so bile v navedenih dveh letih dovo-ljene za Valne, se je le 736 K izšlo za rečeno selo, a obstanek se je zaračunal za skupne namene, da je glede zneska K 1000, dovoljenega za leto 1902 za isti kraj, občin-ski načelnik sicer v sporazumljenju z žup-

nikom sestavil izkaz potrebnih, da pa prvi vendar ni po tem izkazu, ampak le po svoji volji zval na delo in zaslužek le svoje pri-jatelje in pristaše, brez ozira, ali so ubogi ali ne, in da je o tem najprej skrbel za-se; in da so tozadevne pritožbe na občino, e. k. okrajno glavarstvo in celó, dne 24. avgusta t. l., na njegovo ekscelence gospoda mini-sterskega predsednika ostale brezuspešne; da se tudi v davčni občini Libenice slično postopa z zneski iz kredita za lajšanje bede.

Ozirom na rečeno stavljaajo podpisani do njegove ekscelence gospoda ministerskega predsednika kakor voditelja ministerstva za notranje stvari vprašanje:

Je-li Njegova ekscelence pri volji po skrbeti:

1) da se bodo v proračunu za 1903 za-htevali zneski, kakor naknadni krediti v povzdigo gospodarskega položaja kmečkega prebivalstva Istre, za izvedenje jako potreb-nih javnih del — razmočvirjenja, uravnave potokov, cest, pristanišč, gradnje vodnjakov itd.?

2) Da se bo o razdeljevanju kredita za lajšanje bede, kateri kredit naj se dovoli za l. 1903, oziralo na občine, poškodovane od ele-mentarnih dogodkov in na najrevnejše kraje, v prvi vrsti na severni del Istre in kvar-nerske otoke?

3) Da se zneski iz omenjenega kredita za lajšanje bede ne bodo porabljali stran-karsko-politično, ampak pravično za najpo-trebnejše?

K reformi dijaštva.

(Po dr. Gaule-ju predaval A. R.)

Brez vsacega pomisleka smelo trdimo, da je pijančevanje največje gorje slovenskega di-jaštva, katero je v mrzel grob zagreblo že neštevilno nadarjenih narodnih sil. Zato ho-čem govoriti nekoliko besedij o alkoholizmu kakor dijak torej kakor tovariš, kakor pri-jatelj, pred vsem pa kakor sin slovenskega naroda, kateri hoče opozoriti svoje brate na eno največjih gorja Slovenstva.

Tovariši! Upam, da me bodele hoteli razumeti: saj čutim, upam in želim isto, ka-kor vi, katerim, vem, da je na srečo boljša bodočnost Slovenije!

A zakaj hočemo govoriti o alkoholu ali bolje rečeno proti njemu? Do najnovejše dobe so ga vendar smatrali za najboljšega plač-nika človeškega dela, za najplemenitejšega tolažnika v stiskah in težavah. Ljube?

Pritrdili mi bodele, da stremi svet po užitkih in zopet po užitkih. Ker pa vemo, da je pijančevanje brez užitka in da bomo življenje še-le potem z veseljem uživali, če opustimo isto, zato hočem govoriti proti njemu! Gotovo se vam zdi že naprej nemo-goče dokazati, da vino ne daje užitka.

Poglejmo pr, kaj pravijo strokovnjaki v fiziologiji o užitku življenja? S pesniki vred trdijo, da je življenje bojevanje; kajti za

svoje delo in z opotekajočimi koraki se je bližala vratom, kakor da bi bila priručena k tlom, kakor da bi bila priklenjena in bi se ne mogla oprostiti od prostora, na kate-rem ni imela več pravice...

In vedno je gledala le na dete. Niti z enim samim pogledom si ni upala premeriti onega, ki je stal sam v kotu pri oknu — moža, tožnika in sodnika — čegar oko je viselo na njej kakor njeno na detetu, tako nepremično, tako hrepeneče, če tudi on sam ni čutil tega...

Čudne misli so ga trapile. Vsako nje kretnjo je zasedoval z nemirnim očesom. Se-daj si je zapenjala plašč, sedaj si pokrivala svoje mehke lase z robcem — sedaj je odha-jala proč — ona je morala proč; rad bi ji bil kaj rekel, toda, kaj naj bi on rekel — njej? Ona je morala proč, on je vedel to. Vsa bolest in obup njene duše je padala kakor kamen na njegovo srce.

Si jo li tudi dovolj čulval, si jo prikle-pal nase, si jo li branil z vso ljubeznijo in jo varoval vseh napadov? Njegove ustnice so se zganile, a glas ni prišel iz njegovega grla, kajti to bi bil krik, katerega je moral zadušiti, divji krik iz dna njegovega srca. Sedaj je pri vratih, ne da bi se bila ozrla nanj. Takoj bo proč, vrata bodo zapeta za njo in njegova hiša bo prazna, zapušča, njegovo dete brez matere — in on? — In tako ostane jutri, čez leto in vedno...

Čez leto, tedaj to zopet dičil drevesce sam, se svojo trdo, neokretno roko, in dete — to pozabi, da je mati kedaj z njimi de-lila božično veselje — pozabi, kaj je mate-

vsak korak, ki ga storimo, porabimo lastne življenske moči, a katerimi premagamo na-sprotnjče moči zunanjega sveta. Od kod do-bivamo te moči? Od kod, da se nam telo uporablja. V substancijah namreč, katere se-stavljajo telo, tiče moči, kakor tiče upr. v oglju, predno se isto užge. Kakor pa deluje energija svetlobe in gorkote o gorečem oglju, tako se spreminjajo substancije našega telesa v delujočo energijo. O tem procesu se na-ravno uporablja substancija, kakor se upo-rablja oglje in nadomestiti jo je treba. Zato sprejemamo iz okolice snovi, imajoče v sebi speče moči, ali, kakor pravimo: prožljivost.

Snovi, ki se v nas izpreminjajo po ke-mičnih zakonih, so lahko dvojne. Jedne so popolnoma slične onim, ki jih že v sebi imamo. Tedaj je njihova prožljivost popol-noma slična oni, ki je v nas. Vsled tega se naše življenje prav nič ne izpreminja vled delovanja.

Ž njo se le poveča prožljivost v orga-nizmu. Ona nam služi v to, da nademesti kar se je v nas porabilo ali pa da poveča učinke skupnih sil. Snovi s tako prožljivo-stjo imenujemo živila. V telo pa pridejo poleg teh snovi, poleg te prožljivosti tudi še druge. Te snovi so pa za nas popolnoma brezpo-membne, ako nima njihova prožljivost pri kemičnem izpreminjevanju nobenega posla. So pa še druge snovi, slične telesnim, katere pa sodelujejo pri kemičnem izpreminjevanju. Te moramo upoštevati in zato se mi zdi umestno, da pogledamo, kako uplivajo na nas. Dejali smo, da so te snovi slične telesnim. Radi tega pa se vendar-le še razlikujejo od njih. Ker se razlikujejo, tudi različno upli-vajo in tako življenje izpreminjajo. Vse moči namreč delujejo v nas na določen način, ka-kor, recimo, deluje na določen način veliko število koles pri uri. Če pri uri le jedno ko-lece ne deluje v istem smislu — ura ne gre. Človeško telo pa je še bolj natančno kot ura. Če le malenkostna silica deluje v dru-gačni smeri nego bi imela — je celo življenje uničeno.

Snovi, ki z močjo na ta način delujejo imenujemo: otrve ali strupe. K tem snovim pa po vsej pravici prištevamo tudi al-kohol.

Kako slabo upliva alkohol na nas, ako ga v večji meri uživamo, lahko vidimo na jetrah, obistih in želodcu starih pijancev. — Ako pa te telesne ude mikroskopično pre-iskujemo, vidimo, da jih alkohol tudi v naj-manjši meri izpremeni, da si to ne moremo s prostimi očmi videti.

Tudi fiziološki preiskovanja so še vedno dokazala, da upliva vsako uživanje alkohola na nas, in sicer tembolj izpreminjajoče, čim večja je količina. Da pa ta izprememba ne obstaja trajno, si razkladamo na ta način, da premsgajo trdnješi, stanovitnejši elementi živ-ljenja alkohol, pa ga delema uničijo, deloma izločijo. (Pride še.)

(Dalje v prilogi.)

rina ljubezen, nečuvano bo — vzgojevano od trdih rok tujcevih...

Ona pa izgine, kakor je prišla. Izgine v noč, v sneg, — slabotna, nežna ženska, zapuščena sama, in nesrečna. Brez opore, brez cilja pojde dalje, vedno dalje svojo temno pot... Moj Bog, »kam?« Ona, mati njegovega deteta!

Prijela je za kljuko: še enkrat se je ozrla: nje p-gled, topeči se v solzah, uprt je bil v dete; nje pobledele ustnice sti tre-petali v neopisni bolesti, pa nobena tožba, nobena prošnja, niti glas se jej ni privil iz nesrečnih prsi — ona odhaja v svesti si svoje krivde. —

»Hlena!« je zašepetal tresoč, skoro brez glasu. Dasi je bila beseda tiha, skoro neumevna beseda, ona jo je čula. Pogledala ga je, ki je stal v polutemi borič se sam s seboj. Potem pa je odprla dveri v neprodirno temo, nepoznano, pusto in črno, kakor pot v brezno bolesti in obupa in stopala je v njo iz jasno razsvetljene sobe.

Tedaj pa je začutila roko na svoje rami, ki jo je vlekla nazaj. »Ostani, ostani pri svojem otroku!«

Ona se je obrnila in ga pogledala s široko odprtim očesom. Vroča prošnja, neo-pisna hvaležnost, bejazen in veselje se sijalo iz njega.

»Pri otroku?« je zašepetala. Tedaj sti-jo oklenili dve tresoči reki krog pasu in komaj slišno, v pridruženih solzah se je pri-vilo iz njegovih ust:

»In pri meni!«

»Česa?«

»Da me ljubiš,« je zašepetala komaj umljivo.

Nastal je molk; on jo je spustil in se obrnil proč.

»Jaz sem te ljubil z vso dušo,« je dejal končno polglasno.

»Pavel!«

On ni odvrnil ničesar. Mehanično je jel prizigati svečice na drevescu. — Počasi se je dvignila ona. Trudno in obupano si je poravnala temne lase in se zavila v robec. Komaj slišno so mu doneli njeni koraki na uho, ko je odhajala proti izhodu.

V tem so se odprla počasi in oprezno tretja vrata in skozi špranjo je pokukala kodrasta, otroška glavica ter najvno ljubko vprašala: »Oče, ali smem?«

Odhajajoče je nehoté obstala noga; trudno, onemoglo se je naslonila na polodprte dveri ter gledala nazaj v sobo.

Ne da bi čakalo nadaljnega dovoljenja, priskakljalo je malo dekletce v sobo ter je obstalo kakor pribito ob občeudovanja; neiz-merna sreča mu je sijala iz velicah, modrih očes. Z majhnimi plašnimi koraki »je pri-bliževalo drevescu. »Jezusček!« oglasilo se je mehkim srebrnodonečim glasom, v kate-rem je trepetala sveta bojazen; potem pa je vriskaje planilo k lepim igračam in stvarim, ki so bile na mizi. Čulo se je le otrokovo radostno smehljanje in občeudovanje.

»Mira,« je rekel mož, »Mira, pojdi sem!« Nerado je zapustilo dete igrače, pun-čiko pa je stisnilo na svoje drobno srce.

»Mira, mama je tu!«

»Mama?« — gledala ga je vprašajoče, začudeno. On je pokazal k poluodprtim dverim »Da, tvoja mama je tam«. Žena je stopila korak nazaj v sobo in razprostrla roki proti detetu. Mala jo je gledala en hip odtujeno,

potem pa je viknila: »Mama, moja zlata mama!« ter se spustila v odprt naročje. Nekaj časa se je pustila ljubkovati, a kmalu se je mehki životek izvil iz materinih rok: »Mama, jaz moram igrati.«

»Mira, Mira, ostani še pri meni«, pro-sila je mati, a mala je skušala osvoboditi svoje ročice. »O-tani pri meni, Mira, jaz pojdem km lu proč!«

Deklica jo je pogledala molče in začu-deno s svojim velikim, jasnim očesom. »Mira, ali se ne veseliš, da sem prišla?«

Ona je prikinjala, smejaše se veselo: »Oh da, jaz se veselim mamica, — pa Je-zusčka in — punčike tudi!«

»Mira, ali me nimaš več rada?« silila je mati s prosječim glasom; nje pekoči po-gledi so počivali na mali postavi

Deklica jo je pogladila po bledem licu: »Seveda, mama — zelo rada in novo pun-čiko tudi« — po kratkem molku pa je do-stavila: »Pa nova gospica je tudi dobra z mano!«

Počasi je izpustila mati dete iz rok, ki je veselo hitelo k svojim igračam. Počasi je vstala in s tresočo roko iskala obleko, da bi se zopet ogrnila. Težke in pekoče solze so jej lile po upadlem licu, a njen pogled je spremljal nepremično dete, ki je poskakovalo okrog blestečega drevesca. Vedno počasneje jej je gibala roka, počasi je dokončevala

V manifakturni trgovini tvrđke Giuseppe Bolle

v ulici Nuova, nasproti palače Salem

garnitura za	6 oseb od gld.	2.—	do gld.	2.40
"	9	"	"	3.60
"	12	"	"	4.40
.. (desert) ..	6	"	"	1.40

Pregrinjala na meter navadne, bele, barvane itd.

Najboljše

stiskalnice za grozdje

in OLJKE so naše stiskalnice

„ERCOLE“

najnovjšega in najboljšega sestava z dvojno in nepretrgano pritiskalno močjo; zagotovo najboljšo delovanje, ki prekaša vse druge stiskalnice.

Hidravlična stiskalnica.

Najboljše avtomatične patentovane trtne brizgalnice „SYMPHONIA“

Plugi.

ki delujejo same od sebe, ne da jih bilo treba goniti.

Avtomatična brizgalnica.

Stroji za grozdje, sadje in oljke. Mlin za mastiti grozdje. Plugi za vinograde. Stroji za sušenje sadja in drugih vegetalnih, živlenskih in mineralnih izdelkov. Stiskalnice za seno, slamo itd. na roko.

Mlatilnice za žita čistilnice, rešetalnice.

Slamoreznica, ročni mlini za žito v raznih velikostih in vsi drugi stroji za poljedelstvo.

Izdelujejo in pošiljajo na jamstvo kot najnovjšo posebnost, izbornega, uresničnega, najbolj pripoznanega in odlikovanega sestava

P.H. MAYFARTH & Co.
tovarna za poljedelske in vinske stroje

Dunaj, II. Taborstrasse št. 71.

Odlikovani v vseh državah sveta z nad 550 zlatimi, srebrnimi in častnimi kolajnami.

Ceniki z mnogoštevilnimi pohvalnimi pismi brezplačno.

Razprodajalci in zastopniki se iščejo povsod, kjer še nismo zastopani.

Podpirajte družbo Cirila in Metoda!

Velika prodaja za Božič in novo leto.

Za božična
in novoletna darila!

Došel je velikanski izbor

prtov za obedovalno mizo

in desert;

žepnih rut; brisalnikov,

nogavic, tapetov

vseh vrst po najzmernejših cenah v zalogo prtov in bombaževin tvrđke

Peter Klansich

Piazza nuova (ex Gadola) št. 1.

Velika prodaja za Božič in novo leto.

Prodajalnica obuval Julija Romanelli

Corso št. 8.

0 priliki praznikov.

Obuvala za gospode

črna, angleška po gld. 3.20, rumena, angleška po gld. 3.50.

Specijaliteta obuval za dečke.

Bogat izbor galoš za moške, ženske in otroke.

Obuvala za gospe

črna ali rumena, angleška po gld. 3.50, nizki čevlji, lakirani ali beli po gld. 1.90.

Pripravno božično darilo!

Srečkanje nepreklicno

15. januarja 1903.

Glavni dobitnik

kron 40.000 kron

Srečke društva za umetno obrt
(Kunstgewerbe-Verein)

po 1 krono

priporočajo:

Josip Bolaffio, Mandl & Co. Mercurio Triestino, Ig. Neumann, Henrik Schiffmann, S. Tavella, Figli di O. Zuculin v Trstu.

FERDO GUŠTINČIČ

klesarski mojster

TRST (via Giuliani II) — BARKOVJE (draven prikopalista)

Izvršuje vsakovrstna in najfinejša ornamentalna dela kakor n. pr.: oltarje, spomenike, kipe, poprsja. — Razna dela iz mramorja, cementa in gipsa, kakor tudi slike po fotografiji v vsakovrstnih formatih itd. Več slik je na ogled v »Narodnem domu« v Barkovljah.

Lastni kamenolom v Petrovici (Repen).
Žage na motor.

Cene po pogodbi in jako nizke.

Priporočuje se slav. slovenskemu občinstvu za obile naročbe udani

Ferdo Guštinčič
klesarski mojster.

Alojzije Galperti

nasl. Fr. Hitty

TRST.-ul. Barriera vecchia 13-TRST.

Zaloga snovij za moške
iz tu in inozemskih tovarn.

Perilo — Platnina — Pletenine — Pleteno spodnje zimsko perilo.

Izbor drobnarij.

Sprejema naročbe za obleke po meri.

20—30 vagonov

ali še več suhih bukovih drv, navadnih za kupčijo pripravnih je na prodaj po 26 K metersko klafro ali 4 m² v Logatcu, po 37 K pa v Trstu na kolodvor.

Kdor želi kupiti, naj se oglasi pri

Mihaelu Gostiša

lesnem trgovcu

v Gor. Logatcu.

Varstvena znamka: SIDRO.

LINIMENT. CAPSICI COMP.

iz Richterjeve lekarne v Pragi

pripoznano izvrstno, bolečine blažeče mazilo; dobiva se po 80 stot., 1.40 K in po 2 K po vseh lekarnah.

Pri vkupovanju tega pomsod pri ljubljene domačega zdravila na se pazi edino le na originalne steklenice v zavrtkih z našo varstveno znamko „SIDRO“ iz Richterjeve lekarne in le tedaj je gotovo, da se sprejme originalni izdelek.

Richterjeva lekarna pri slatnem levu v Pragi

I. Elizabetinske ulice 5.

Čast mi je naznaniti p. n. sl. občinstvu mesta Trsta in okolice, da sem se dni otvoril zalogo dalmatinskih naravnih vin. Prodajam po zmernih cenah na debelo in v steklenicah. Zalega se nahaja v hiši **Emila grofa Alberti-ja**, ulica Ghega št. 8 zadej na dvorišču.

Namizna vina, črna, bela „Opello“ (schilcher).

Prodajam tudi naraven in pristen tro-pinjevec in olje.

Ker so naša dalmatinska vina ne samo na glasu kakor izvrstna, ampak še znamenita, tudi kakor okrepljajoča za bolnike in malokrvnike, nadejam se za trdno, da me bo sl. občinstvo najmnogostevilneje počaščalo se svojimi naročbami ter stem vršilo naše narodno geslo: **Svoji k svojim!**

Odličnim spoštovanjem

Matko Paić.

**Zahtevajte povsod
voščilo (biks)**

v korist družbe sv. Cirila in Metoda

se dobi pri sledečih gg. trgovcih: Emil Cumar Trst in Opčine, Veloslav Plesničar ul. Stadion, Ivan Tomazič Barr. Vecchia, Ivan Prelog Barr. Vecchia, Josip Urdich ul. Stadion, Matej Millionig ul. Ghega, v okolici: Fran Sumar, Anton Sanein v Skedru; Skapin in Pirich, Anton Bak, Stanko Golina, Svetko Hanibal Skerlj pri sv. Ivanu; Ivan Cergol, Colognati Ben., Josip Pertot, Anton Brumat v Barkovljah; Jaka Stoka na Kontovelju, Josip Guštinčič, Ivan Seles pri sv. Križu, Ivan Fr. Mahnič v Bazovici.

Glavna zaloga:

tvrđka J. Drufovka v Gorici.

Anton Skerl

mehanik

Piazza delle Legna 10. (hiša Caccia).

Gramofoni, fonografi, plošče in cilindri za godbo v velikem izboru.

Internacionalna godba in petje.

Vse po cenah, da se ni bati konkurence.

Specijaliteta:

Priprave za točnje piva.

NB. V olajšanje nakupovanja se prodajajo vsi predmeti tudi na mesečne obroke.

Aleksander Levi Minzi

Prva in največja tovarna pohištva vseh vrst.

TRST

TOVARNA:

Via Tosa,

vogal

Via Limitassa

ZALOGA:

Piazza Rosario št. 2

(šolsko poslopje)

In Via Riberge št. 21

Telefon št. 670.

Velik izbor tapetarij, srecal in slik, izvršuje naročbe tudi po posebnih načrtih.

Cene brez konkurence.

ILUSTROVANI ČENIKI KASTONI IN FRANKO

Predmeti postavijo se na pa obozi ali založnico ranko.

Tržaška posojilnica in hranilnica

registrirane zadruge z omejenim poročam.
ulica S. Francesco šte. 2, I.
Telefon 352.

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakega, če
tudi ni ud zadruge in se obrestujejo po 4%
Rentni davek od hranilnih ulog plačuje
zavod sam. Vloga se lahko po 1 krono.
Posojila dajejo se samo zadrugnikom in sicer
na uknjižbo po 5 1/2%, na menjico po 6%
na zastave po 5 1/2%.

Urađne ure so: od 9—12 dopoldne in od
3—4 popoldne.

Isplačnje se: vsaki dan ob uradnih urah
ob nedeljah in praznikih je urad zaprt.

Poštno hranilnični račun 816.004.

Krasen slovenski

skladni koledar

za trgovine, obrte, urade, pisarne, šole
in posameznike je izšel v moderni in
elegantni obliki v založništvu tvrđke

Ivana Bonača v Ljubljani.

Cena je vzlic okusni vezavi zelo nizka,
samo 70 vin., s pošto 20 vin. več.

Prekupei dobe velik rabat in se na
zahtevo dopošlje cenik.

Trgovci porabijo istega lahko kot lepo novoletno
darilo in se brezplačno vtisne njih firma.

Castim si naznaniti slavnemu ob-
činstvu, da sem otvoril novo

prodajalnico jestvin

v ulici Stadion šte. 25.

Prodajalnica je dobro asortirana z
vedno svežim blagom, kakor: kavo,
sladkorjem, rižem, moko, milom in sve-
čami. Nadalje imam v zalogi pristne
testenine iz Napolja, Bolonje in Trsta.

Posebnost: testenine z jajci.

Izbor likerjev, vin v buteljkah, bi-
škotov odlikovane tovarne Gatti v Trstu.
Suho meso.

Za obilne naročbe se uljudno pri-
poroča

Josip Perovšek.

Gustav Bonazza

v Trstu, Piazza Barriera vecchia,
(vogel Androna dell'Olmo).

Velika zaloga pohištva, ogledal, okvir-
jev in tapetarij.

Popolno opremljene sobe.

Konkurenčne cene.

Naročbe se dostavijo razven embalaže
franko na kolodvor ali brod v Trstu.

A. BUCHBINDER

TRST. — ulica Riborgo šte. 27. — TRST.

Raznovrstna zaloga ogledal in okvirjev
tapetarij vseh vrst, ročnih kovčkov in
velikih kovčkov vseh vrst po načrtih
železnice. Naročbe sprejema za kompletne
sobe toli v mestu koli za odpošiljanje
po železnici ali morju.

Velikanski izbor raznega pohištva

spalne in jedilne sobe, svetlo ali
megleno politirane.

Bogat izbor

divanov, okvirjev, ogledal, stolic,
stenskih ur

se rahaja v dobroznani

zalogi pohištva

Rafael Italia

Trst - ul. Malcanton šte. 1. - Trst.

Odlikovana
1894.

1891.

Odlikovana
1894.

Odlikovana tovarna

na vodno in parno silo z najboljšimi stroji iz prvih nemških tovarn

ter

velika zaloga vsakovrstnega pohištva Ivan Doljak v Solkanu pri Gorici.

Samostojna tvrđka brez vsake zveze z drugimi, ustanovljena l. 1889.

V lastni hiši. Lastne žage.

Tovarna razpolaga z mizarji, večimi od najnavadnejših do najfinejših del vseh
slogov, enako z izrednimi strugarji in rezbarji in najboljše izurjenimi tapetariji, tako, da lahko
prevzame in izvede v najkrajšem času vsako delo vseh slogov; prevzame tudi mebliranje vil,
prenosilšč. naprav itd. z navadnim in najfinejšim pohištvom.

Za mizarje.

Velika zbirka obkladkov (mozaik), strugarskih in rezljarskih izdelkov, za izdelova-
nje zrezanega in pooblanega lesa, vsakovrstnih okraskov, gol, korničev in vseh drugih
nizarskih potrebščin.

Vsaka izdelava blaga, ter se delo samo iz lesa, posušenega v palači z
to napravljenih pečeh, ter se tvrđka drži gesla: Solidnost in točnost v postrežbi.

Vrhu tega se janiči za vsak posamezen kos. — Brzjaviti: Doljak — Solkan.

Velikansko skladišče
v platinin in bombazevin šte. 15.

Vittorio Gasparini

Prodaja za

velikonočna in novoletna darila

85	ducata angl. žepnih rut s podobami
125	" " " (battista) za gospe
260	service za 6 oseb od belega damaska
210	" " " 6 " z barvanim robom
325	" " " 6 " a jour barvani
238 1/2	ducata brisalk
358 1/2	ducata brisalk platnenih s povetki.

TRDNE CENE. 10% odbitek od označenih cen.

Vsled bližajočega se zaključka seziye razprodaja po znižanih cenah
ves fuštanj nahajajoč se v skladišču.

Friderik Steindler

ulica Aquedotto šte. 2. (zraven evetlji-
šarja G. Gherdel)

Specijaliteta v predmetih iz gumiya,
priprave za zrađnavanje, stroj za me-
tati vodo, zdravniški pasovi, steklenice
za dojenje otrok, galoški tovarne „Bo-
ston Rubber“.

Sprejemajo se poprave.

GORIŠKA LJUDSKA POSOJILNICA

registrirano društvo z omejeno zavezo,

v Gorici

Gosposka ulica hšt. 7., I. nadstr
v lastni hiši.

Hranilne vloge sprejemajo se od vsakega
če tudi ni član društva in se obrestu-
jejo po 4 1/2%, ne da bi se odbijal rentn.
davek.

Posojila dajejo se samo članom in sicer na
menjico po 6% in na vknjižbo po 5 1/2%

Urađuje vsaki dan od 9. do 12. ure dopol-
in od 2. do 3. ure popol. razven nedelj
in praznikov.

Stanje hran. vlog leta 1900. Kron 1.263.563
Poštno-hran. račun šte. 837.315.

Gosp.

Lekarnar Piccoli
Ljubljana.

Vaše železnato vino
sem uporabljal z iz-
vrstnim uspehom pri moji soprogi, katera
je dolgo časa nezdrava. Prosim Vas, da
mi dopošljete po pošti še šest steklenic
zgoraj imenovanega vina.

Dr. L. Färber

o. in kr. stabni zdravnik.

V GORICI, dne 16. junija 1901.

Razprodaja se v lekarnah v Trstu,
Istri, Dalmaciji, Primorskem, Go-
riškem in Tolminskem po K 240
steklenica.

Ulica Carintia 12. — Telefon 870.

sprejema naročila

vsakovrstnih tiskovin.

TISKARNA „EDINOST“

Trgovina z železnino „MERKUR“ PETER MAJDIČ

v Celju, Graška cesta šte. 12

priporoča svojo veliko zalogo

najboljšega železa in jekla, pločevine, žice, kakor žico za ograje, lite
železnine, vsakovrstnega orodja za rokodelce, različnih žag, poljedel-
skega orodja in sicer orala, brane, motike, kose, srpe, grablje in
strojev; vsakovrstnih ponev, ključalničarskih izdelkov ter okov za okna,
vrata in pohištvo, zrebljev, vijakov in zakov, hišne in kuhinjske posode
tehtnic, sesalke, meril in uteži, raznovrstnih stavbinskih potrebščin ter
vsakega drugega blaga za stavbe, hiše, vrte itd.

Traverze, cement, strešna lepenka, trsje za obijanje stropov (štorje),
lončene cevi, samokolnice, oprav za strelovode, ter vse v stroko že-
lezne trgovine spadajoče predmete.

Tomaževa žlindra, najboljše umetno gnojilo.

* Bogata izber vsakovrstnih nagrobnih križev. *

Postrežba točna.

Cene nizke.

Najkoristnejša božična darila!

Originalni Singerjevi šivalni stroji so najpopolnejši v konšt ukeji in izvrleju.
Originalni Singerjevi šivalni stroji so najbolj potrebni za domačo rabo in obrt.
Originalni Singerjevi šivalni stroji so najbolj razširjeni v tovarniškem prometu.
Originalni Singerjevi šivalni stroji so nedočajni v šivanju in trpežnost.
Originalni Singerjevi šivalni stroji so najprilnejši za moderao um celjno vezenje.

Brezplačni poučni tečaji v vseh domačih šivalnih delih kakor tudi v modernem umetelnem veznji.
Zaloga svile za pletenje v velikem barvinem izboru. Elektromotori za posamične šivalne
stroje za domačo rabo.

Singer Co. delniško društvo šivalnih strojev.

TRST — Corso, Palazzo Salem — TRST

Pariz 1900
„Grand Prix“
Največe odlikovanje

Politični pregled.

V Trstu, 23. decembra 1902.

Deželni zbori Goriški. V včerajšnji seji goriškega deželnega zbora se je odobrila zakonski načrt glede deželnih naklad na užitinski davek na vino in meso ter zakonski načrt glede deželnih doklad za delavske hiše z majhnimi stanovanji. Odbil pa se je predlog deželnega odbora glede prispevanja za gradbo bolnišnice železnice; odobrile so se eksekutivne odredbe za deželno li potetno banko.

Vladni komisar je odgovarjal na tozadevno interpelacijo posl. Jakoničiča in pojasnil, da je vlada pred leti predložila zakonski načrt glede ureditve zdravstvene službe. Izjavil je, da vlada močno želi, da bi se ta zakonski načrt vsprejel.

Predsednik je pojasnjeval vzrok, radi katerega ni prišel več v razpravo zakonski načrt glede razdeljenja okrajev.

Prihodnja seja bo v pondeljek.

O položaju. Božični prazniki so tu. Ob takih dnevih navadno potihuje truš vsakdanjih bojov. Bojevniki te dni odlagajo kopje in se umikajo v krog svojcev, uživajo vesilje božičnih praznikov. Vemo, da ne žene vseh verski čut. Ali v naravi človeka je, da prihajajo tretotki, ko pojenjuje energija, ki sicer sili na boj. In tedaj si ljudje žele nekoliko odmora, odhlajaja.

Božični prazniki so torej tu in notranja politika ima premirje za par dni. Celó z ozirom na pravno akcijo, ki se ima vendar pričeti takoj po praznikih, kapajo le redke, kratke in malopomembne vesti.

Spravne konference prične baje dne 3. januarja in sicer pod zaščito ministerstva. Vsaj eden je torej med politiki avstrijskimi — dr. Koerber — kateremu ti prazniki ne bodo dnevi miru in počitka, ker bo moral misliti, mnogo misliti. Kratek rok si je dovolil g. Koerber. V vsem prejšnjem času, odkar je v lepi vrsti svojih z neštevilnimi govorniškiimi figurami odičenimi govori zatrljal, da hoče rešiti parlamentarni, ni mangel zadosti pogoja za to, ni znal ustvariti podlage za sporazumljenje med Čehi in Nemci. Sedaj pa, ko je videl, da ni nemški ni češki predlogi ne morejo dati take podlage, je dal razglasiti po svojih listih, da hoče vlada, posluživši se obeh elaboratov, poskrbeti podlago za pravne konference, ki prične dne 3. januarja leta 1903.

Da li se ne pokaže zopet, da je gosp. Koerber veliko bolj spreten birokrat, nego državnik; da li se ne pokaže zopet, da je njegova uradniška samosvest veliko večja, nego pa njegovo državniško umevanje kodljive naloge, kakoršna je pomirjenje dveh narodov, ki stojita v bojni poziciji eden proti drugemu?

Tikom po praznikih se prične zopet peljanje z oglašnimi ministri; a že dne 3. januarja je bil pravzeto protektorat nad pravno konferenco. Ubogi gospod Koerber! Zanj ni letos

poezije božičnih praznikov, ko pritiska nanj od vseh strani trda, suha proza z naslovom: akutna kriza!

Pogajanja med Avstrijo in Ogrsko. Nekateri listi hote vedeti, da je bilo zadnje posvetovanje obojestranskih ministrov predpoludne še povsem brezuspešno, a potem da je cesar posegnil vmes, in sicer na populudanski avdiencijski ogrskega ministrskega predsednika. In res so se bili ministri po tej avdiencijski zopet šli na posvetovanja, na katerih da se je stanje stvari obrnilo malce na bolje. V tem zmislu pišejo tudi ogrski listi, da namreč ni izgubljena nada, da pride do sporazumljenja.

Prihodnji sestanek ministrov bo dne 29. t. m. na Dunaju.

Romana brata in sestre. Te dni sta dva otroka nadvojvode Toskanskega predmetom splošnega zanimanja. Hči njegova, soproga saksonskega prestolonaslednika, princesa Lujza, je pobegnila od svojega soprogar naj prej v S. dnograd, kjer se nahaja sedaj nadvojvoda Toskanski in potem od tam baje v Švico.

Njen brat, nadv. Leop. Ferd. pa je sklenil izstopiti iz cesarske rodbine, odložiti vse re-dove, tudi red zlatega rana, in se imenovati naprej le Leopold Wöfling.

Princesa Lujza da je žvela dolgo v popolnem nesoglasju s svojim soprogom, da sira voo ima že pet otrok z njim. Kakor povod temu nesporazumljenju navajajo nekateri, da je imel prestolonaslednik ljubimeke razmere z drugimi ženskami, drugi pa zopet trdijo, da je bila princezinja zaljubljena v učitelja francozčine.

Nadvojvoda Leopold pa je že mnogo let zaljubljen v priprosto, a krasno meščansko hčer Viljelmno Adamovič. Star je 34 let, a se je hotel že pred šestimi leti z njo morganatično poročiti. Nedvomno izvrši sedaj ta svoj sklep. Nadvojvoda nahaja se sedaj z Viljelmno Adamovič v Švici.

Papež povodom božičnih praznikov. Lev XIII. je včeraj v sprejel kolegij sv. Petra, ki mu je došel čestitati za božične praznike. V svojem odgovoru je naglašal papež, da je njegov jubilej v vsem katoliškem svetu našel pojavov ljubezni, ali ta jubilej da je kaljen po socialnih dogodkih, ki so njegovo srce napolnili žalostjo. Papež obžaljuje predlog v italijanskem parlamentu o ločitvi zakona, ki pomenja prevrat krščanskega življenja ter vzpostavljene držav na podlagi poganskega naturalizma. Papež je opozarjal na važnost krščanske demokratične akcije, kateri je podelil svojo sankcijo. To gibanje da je v najstrožjem nasprotstvu do socialno-demokratičnega gibanja, katero poslednje da prvo utesuje in da že s tem nemalo služi svetu.

Tržaške vesti.

Vesele božične praznike voščimo vsem rojakom našim brez razlike, sosebno seveda našim čitateljem.

v sanokresovo cev obrojeno proti svojemu čelu... jeden pok in kroglija mu je tičala v možganib. Vskliknil je, razprostrl roko in padel na tla, da se nikdar več ne dvigne.

Častnik, kateri ga je ustrelil, opotekel se je za kerak in se vznemirjen prijel za čelo. Bil je olikan in plemenit mož, ki je duševno stal mnogo nad drugimi vojaki. Pristopil je bližje k truplu padlega van Rathja in ga opizoval. Čudno se mu je zdelo, da ni na njegovem obrazu mogel zaslediti zankov ne sovraštva ne strahu pred smrtjo, temveč je videl na njem le izraz hvalečnosti, ki mu je olepšavala poteze obraza.

To je v angležkem častniku vzbudilo neki poseben čut in dasiravno ni bil zanj ta slučaj nič nenavadnega, vendar ga je zečelo stiskati v prsih in žal mu je bilo svojega čna. Kakor da bi se hotel pred mrličem opravičevati, šepetal je t ho: »Jaz sem storil le svojo dolžnost.«

Solnce se je nagibalo proti zatonu, ve černa, lahna sapica je igraje vela čez ravan in bladila razgrete obraze mož; boj je ponehal in v srea vojniov se je polagoma zopet začel vračati človeški čut. Četa, ki je zavzela kopjo, sestajala je iz samih mladih, boja še ne dosti navajenih vojakov, videlo se je tudi na njih vedenju, da so š: novinci v b je vanju.

Neki vojak je začel glasno vzdihovati, ko je videl na tleh ležčca, grozno razmesarjena trupla mrličev in telesa ranjencev, ter svoje noge poškrbljene s človeško krvjo. Neki drugi vojak je omedlel ter se je moral na-

Prihodnja številka našega lista izide v soboto ob navadni uri.

Božična jabolka! (Dopis). Božič je, in zato hitè naši ljudje radi v cerkev. Tam najdejo svojega dobrega duhovnega pastirja, ki bo z njimi molil in jih blagosloviljal. Velik praznik je, in zato hite naši ljudje radi v cerkev.

Ali v mnogih krajih ni več tako. Spodili so iz cerkve domače molitvice in navade, spodili so dobre domače duhovne pastirje in tam, kjer je bilo nekda mesto miru in ljubezni — tudi tam zopostavljajo slovensko in hrvatsko ljudstvo.

Gospod je rekel: »Pojte in učite vse ljudi... in vsak jezik naj hvali Gospoda!« Židovski hlapec pa oznanuje: »Šole imamo; ako dobimo še cerkev, bo v tridesetih letih vse italijansko!« Zato silijo Židje in framasoni v cerkev in podè iz nje naš jezik in naše navade.

Naš narod je spoznal nevarnost, ki mu preti, zato brani tudi v cerkvi svoje svete pravice. Ta zemlja, na kateri živimo, je slovenska in na njej hoče biti naš narod svoj gospodar, povsod — tudi v cerkvi. Naš narod ni umrl, on živi, je zdrav in krepek, kakor je bil pred — tridesetimi leti.

Mogotei dokazujete krivično, da nas ni več, da smo umrli. Zato kričè, da je sedaj vsa zemlja — italijanska. In tudi naše cerkve da so italijanske! Trideset let — pravijo — da je že minolo, kar smo umrli...!

Mi smo pa živi, zdravi. Kakor so naši starci pred 30... 50... — in 100 leti branili svoje pravice, tako jui branimo tudi mi! Najbolj žilavo in vstrajno pa bomo branili svoje cerkvene pravice... sveti slovenski bogoslužni jezik... sveto mašo v slovenskem jeziku.

Na naši strani je naše sv. pravo, katero je zapisala božja Desnica z neizbrisnimi črkami v našo kri. A to je tudi potrjeno z besedami sv. Pisma in z naukom sv. Cerkev.

Rimski papeži, zakoniti poglavarji katoliške cerkve, so posvetili slovenski jezik in mu dali enako moč, kakor latinskemu, grškemu itd. Za koliko časa? Toliko, dokler bo naš narod živ. Za katere kraje? Za vse, kjer naš narod biva!! In kje biva naš narod?

Mi to dobro zaamo. A zato zna tudi poglavar katoliške cerkve, papež Lev XIII. Dne 5. julija 1881. je izrekel pred zbranimi odposlanci vseh slovanskih narodov:

»Svojima apostoloma Cirilu in Metodiju se imate zahvaliti... da sta svete obrede vpravila primerno domačemu (slovenskemu) duhu... Iz teh vzrokov bo Ciril-Metodijevo ime proslavljalo vse potomstvo pri Moravcih, Bohemcih, Bolgarih, Ljuburnih, Poljeih, Rusih in pri vseh Slovanih, od Adrijsanskega primorja do zadnje Novogorodske pokrajine... Kadar bodo zagotovljene pravice posamičnih dežel, potem se le se bo veliko zanašati za razširjenje kraljestva Božjega na zemlji.«

Tako je govoril poglavar katoliške cerkve, papež Lev XIII., in je pokazal, kje

sloniti na neko pečino; tretji vojak, ki se je v boju posebno skazoval s svojo besnostjo, molil je sedaj tiho še neko nepozabljeno molitev izza otroških let o tem pa se je obrnil proč od svojih tovarišev, da ne bi opazili njegove slabosti in se mu morda smejali. Neki podčastnik je preklinjal in grajal vedenje svojih vojakov po boju ter jim očital njih mehko in nemožato vedenje, a častnik, kateri je ustrelil van Rathja, ga je tolažil ter si brisal o tem svoj poročni prstan; uvidel pa je, da rudeča barva na njem ne prihaja od človeške krvi, marveč od žarkov zahajajočega solca.

Z južne strani kopje čulo se je živalno govorjenje; vojaki so se črli na ono stran in videli, da prihaja na kopjo njih vrhovni poveljnik, da si ogleda zavzeto pozicijo. Ni bil pa poseba dobro volje, ko je uvidel, da je bil ves ta boj brezuspešen, ker ni dosegel glavnega cilja, po katerem je stremil, ni ujel Dewata in njegove glavne čete.

Včer je bil tu in noč je imela v kratkem nastopiti, a Dewet je bil zopet za jedno noč hoda oddaljen od sovražnika. Tudi sedaj je ušel iz zagate in se je mogel valed svoje hitrosti in valed slabih razmer angležke armade še dolgo vzdrževati. Vendar pa je sovražni poveljnik dobil bitko in skoraj popolnoma uničil Dewatovo zadnjo stražo in bil je gotov, da na Angležkem zavlada veliko veselje, ko dospe tja vest o njegovi zmagi. Potegnil je svojo sabljo, dvignil jo visoko v zrak, snel kapo z glavo in zavpil: »Viktoria, Viktorija!«

je naš »teritorij« in kje ima slovenski jezik cerkvene »teritorialne« pravice.

Kaj pa zadnji odlok rimske kongregacije, ki zahteva od nas, da priznajmo, da je ž e t r i d e s e t l e t, odkar smo umrli? Mi tega odloka ne priznavamo, ker je krivičen in ker je izdan proti namenom sv. Cerkev. Posvetni mogotei in Židje pritiskajo na sv. Cerkev in pod tem pritiskom je tudi izdan ta odlok. Mi ne smemo dajati potuhe sovražnikom katoliške cerkve. Zato se zbira naš narod na vseh straneh in vstaja na obrambo svojih cerkvenih pravic!

Božič je praznik miru — a za nas je klie na boj. In ta naš boj ni od včeraj. Vrli slovenski svečenik Matija Majar piše l. 1885: »Pobožno ljudstvo in častiti duhovni v Hrvatskeji in v Istri želijo upeljati slovansko službo Božjo, kër bi se potem ponos slovanskega ljudstva vrlo podpiral. Naj bi se njih ujemajna želja uresničila!«

Na noge torej, vrli slovenski sinovi! Povsod se mora po naših cerkvah glasiti: »Slava v višnjih Bogu, zemlji mir, človekom blagovolenije!«

Volitve za delavsko zavarovalnico proti nezgodam. Opozarjamo še enkrat vse volice za delasko zavarovalnico proti nezgodam, da odpšejejo takoj in najkasneje do 28. t. m. podpisane glasovnice na gospoda prof. Matka Mandiča, predsednika političnega društva »Edinost« v Trstu. — Skrutinij se bo vršil 30. t. m. v Trstu, in morajo biti isti dan vse glasovnice oddane zavarovalnici.

Kandidatje so bili postavljeni od političnega društva »Edinost« v dogovoru z ljubljanskimi zaupniki.

Kdor ni dosedaj vdobil glasovnice, naj to naznani takoj pod gorajm naslovom.

Nemško divjanje proti Poljakom in naši Italijani — Včerajšnji »Indipendent« prinaša na prvem mestu članek pod naslovom »Hakatzem«.

»Hakatzem« je pangermansko društvo, ustanovljeno po srditežih Hakemannu, Kenemannu in Tiedemannu, po katerih je zado-bilo to ime. To društvo, ki deluje v Poznaju, šteje 26 255 členov, a namen mu je — popolnoma iztrebiti poljski živelj iz nemške države.

V dosego svojega namena porablja to društvo vsako, pač bilo tudi divjaško sredstvo proti nesrečnim Poljakom, živečim v Poznaju, ki je še danes skoraj izključno slovanski!

Nedavno je imelo to društvo v Poznaju kongres, na katerem so sklenili pozvati vlado, naj ista nemudoma ponemči vsa poljska krajevna imena, da jim ne ostane niti sled izvora, da se tako čim prej popolnoma ponemčijo nesrečne poljske zemlje, vzdihajoče pod pruskim tiranstvom.

Omenjeni list pravi dalje, da, ako bi teh rokovnjačev ne podpirala nemška vlada in celó nemški cesar sam, bi človek mislil, da je vse to le delo veteranjakov! Ker pa tu

Z gromčimi hurra-klicii so se odzvali vojaki. General je bil vesel kakor šolski učenec na prvih počitnicah. Govoril je nato nekoliko laskavih besed svojim vojakom in hvalil njih srčnost in požrtvovalnost za domovino in zaključil svoje besede s krepkim »hurra«. Ko se je poglelo navdušeno vsklikanje vojakov, postalo je vse tiho. Za generalom pa je bilo slišati vzdihajoč in stokajoč glas, ki je molil »Očenaš«.

General je to zelo vznemirilo, pokvarjen je bil s tem ves utis njegovega govora. Nezadovoljno si je zopet pokrli glavo in ko se je približalo nekoliko sanitetnih vojakov, namignil jim je, naj odnesejo ranjenega Bura. Bil je to ranjeni misijonar, vojaki so ga vzdignili in položili na nosilnico. Ko so ga pa hoteli odnesti, se je stavec z nepričakovano eneržijo temu branil in kazal z roko neko stvar, ki je bila pod generalovo nogo.

General se je temu zelo čudil in pogledal iz radovednosti na tla, kjer je stal. Zapazil je, da je stal na neke knjigi in ko jo je odprl, videl je, da je to brevir.

Zaprli je zopet in podal zahtevani predmet staremu misijonarju. — Ko so mu vojaki položili roke na brevir in se potem s svojimi poslednjimi močmi nekoliho dvignil ter s hripavim, umirajočim glasom vskliknil:

»O Gospod, odpusti jim, odpusti jim, saj ne vedo, kaj delajo!«

(Zvräetek.)

Smrti žrtvovani.

Črtica iz angleško-burske vojske.

Posloveni Leopold Modic ml.

To je van Rathu bilo preveč; razum mu je potemnel in skoraj bi bil opustil nadaljnje bojevanje, a kmalu se je spomnil, da hoče umreti. S kopitom svoje puške je pobil najbližjega sovražnega vojaka, ko pa je udaril družega, zdrabila se mu je puška in ostala mu je v roki sama cev. A to ga ni motilo, temveč je kakor obseden bil okolo sebe, ne glede na to, da so bili skoraj vsi njegovi tovariši že ubiti, ranjeni ali pa razoroženi.

Kakih šest vojakov se je vrglo nanj ter ga potlačilo na tla. Ker so bili tovarišijeden drugemu na poti, mogel se je van Rath zopet postaviti na noge ter je grabil pogoltanceh, da bi davil, da bi se zakopal z nohti v človeško meso. Bruhal je hripave krike iz sebe, tolkel, grizel in suval na vse strani. Nakrat pa se je skozi preril do njega neki visok častnik, pograbil ga za brado in ga sunil nazaj.

Pol sekunde sta si oba nasprotnika gledala iz oči v oči. Van Rath je vedel, kaj ga čaka. Nasmehljaj se je briko, čuden, grenak smeh mu je ušel preko suhih, razpokanih ustnic. V istem trenutku pa je na nasprotnikovej roki zapazil poročni prstan, na roki, ki ga je držala za brado, znamenje ljubezni, zvestobe žene, žene, katera ga morda v kratkem vsprejme razprostrtimi rokami in veselja žarečim obrazom. Potem je pogledal

delujejo vlada, duhovščina, posvetne oblasti in cesar sam, postaja stvar prerese! Raba poljskega jezika je v Poznanju strogo prepovedana in gorje onemu, ki bi si upal spregovoriti, esobito, ako je v kaki javni službi, poljsko besedico — ta je takoj uničen. Posebno gonjo vodijo ti »Hakati« proti poljski mladini v šolah in zunaj istih. Časniki, ki bi kritikovali tako kanibalsko postopanje, so kaznovani, oziroma zaplenjeni.

Z eno besedo: vse sile nemške notranje politike gredo za tem, da uničijo vse, kar je poljskega!

Hudo nam je, da moramo ravno danes, na predvečer praznika miru in ljubezni, pisati o takem podivjanju človeškega čustvovanja, o takem okamenenju človeških src. Ali nevolja naša je tem huja in duša nam prekipeva v ogorčenju, ker o tem nemškem besnilu tudi večerajšnji »Indipendente« piše enako sodbno kakor jo pišemo mi.

To je pač krvava ironija in človek se mora le zgražati na toliki hinavščini, ako ljudje, ki žive le od proganjanja, prdklinjajo druge preganjalce.

Nam, ki poznamo naše sodeželane in ki vemo, da se oni poslužujejo vseh gori omenjenih sredstev (da ne rečemo: še hujših) v to, da zatrejo vsako sled Slovanstva v Primorju, nam je težko odklanjati misel, da je glasilo naših preganjalcev prineslo ta članek v nemškem hakatizmu le zato, da opozori svojce, kako treba proganjati. Exempla trahunt! Tako početje bi bilo seveda peklensko: obsojati divjanje in je ob enem vendar staviti v izgled! Na tako misel nas sili še posebno dejstvo, da je isti »Indipendente« v isti številki priobčil članek pod naslovom »Vladna dela«, kjer predbaciva vladi, da je njen statistični urad dostavil imenom »Barcola« in »Guardielia« tudi »Barkovlje« in »Vrdela«, ter izpustil »Trebiciano« in »Padriciano«! O prvih imenih pravi »Indipendente«, da sti popolnoma izmišljeni in brez vsake zgodovinske podlage, med tem ko da sti zadnji dve označeni tu v neoporečni rabi. A ti da sti vendar izpušeni!

Človek bi se moral smejeti taki drznosti, ko bi ne bila stvar veleresna in žalostna ob enem. Barkovlje in Vrdela, da sti dve izmišljenki! Pojte no, saj se vam meša! Ako pravite, da so vsa vaša imena na teh zemljah — same izmišljotine, vam bo sleherni domačin verjel, ne pa tako, ako trdite in ob enem lažete o nasprotnem!

Hinavci. Nad Nemci se zgražajo in jih obsojajo, sami pa jih posnemajo in, če bi bilo le možno, bi jih še prekašali. Proganjanje poljskega jezika obsojajo, sami pa preganjajo naš jezik. Prelivajo krokodilove solze radi nehumannega postopanja Nemcev proti Poljakom, sami pa so nehumanni z nami — do besnila, do poživljenja. Obsojajo boj Nemcev proti poljski mladini, kateri ne privoščejo niti ljudsko-šolskega pouka v materinem jeziku — isti Italijani sami pa odrekajo slovenski mladini, deci avtohtonnega prebivalstva, celo eno samo bomo slovensko šolo...

Zgražati se nad krivičnostjo drugih, to je jako v ceno! Ali svoje spoštovanje do pravice kaže človek najprej s tem, da je — sam pravičen! Če kdo obsoja krivico, ki jo delajo drugi, a je ob enem sam krivičen, potem je to zasmeševanje pojma pravičnosti! To naj si zapomnijo naši Italijani! Pa še nekaj drugega naj si zapomnijo naši Italijani: Kdor ne zna biti pravičen drugim, ta je zgubil pravico zahtevati, naj bodo drugi z njim pravični. Kdor gazi čut pravičnosti in humanitete do drugih, ta se je odpovedal dobrotam, ki proizhajajo iz tega čuta za vsako bitje, za vsakega človeka, in za — vsak narod. Utegnejo priti časi, ko bomo Slovani v Avstriji veljali nekoliko več, nego veljamo danes. In ti časi bi mogli priti popred nego si mislijo »Indipendentovci«. In z veljavo, ki si jo pridobi avstrijsko Slovanstvo, bi prišla Slovincem moč, da bodo svojim sedanjim »ovražnikom« vračali po načelu: zob za zob!

Dokler ostanejo italijanski politiki taki, kakoršnji so, nam bo vsikdar, kadar se bodo oni zgražali nad krivičnostjo drugih, to vzbujalo le — gaus.

Mestni svet. V sinočni seji mestnega sveta nadaljevala se je podrobna razprava o občinskem proračunu.

Mestni svet je najprej odobril postavko o občinskih srednjih šolah. V imenu slovenskih svetovalecev izjavil je dr. Rybář, da se vzdržujejo glasovanja o tej postavki.

Svet. Goriup: Svet. Zanetti je v

sinočni seji na podlagi nekega izkaza mestnega računskega urada, kateri izkaz se je izdelal vsled moje zahteve l. 1897., trdil, da je okolica pasivna, pozabil pa je povedati, da sem jaz v seji dne 17. marca 1898 l. podrobno ovrgel dotični izkaz ter dokazal, da okolica ni prav nič pasivna. Nočem dolgočasiti mestnega sveta s ponavljanjem dat dotičnega izkaza in mojega protidokazovanja. Tisti gospodje pa, ki se za to interesirajo, morejo najti podrobnosti v stenografičnih zapisnikih od leta 1897. in 1898. Povdarjam le toliko, da mestni računski urad ni prav nič dokazal, da bi bila okolica pasivna ter sem prepričan, da bi mogla okolica le pridobiti, ako bi se sama upravljala.

O postavki »bolnišnica« vnela se je živahna debata radi povišanja stroškov za pomožni personal. Iz te debate je bilo razvidno, da ima predsedništvo zdravniškega kolegijsa neomejeno pravico najemati pomožno osebje, in je to svojo pravico v minulem letu izrazilo tako, da je najelo zopet 30 novih uslužbencev in naložilo občini zopet 20.000 kron novih stroškov.

Glede stroškov za zdravila menil je svet. Dollenz, da se v ta namen veliko premalo porabi in da pride na vsakega bolnika na dan komaj 7 stot. za zdravila.

Svet. dr. Venezian je predlagal, naj se onih 50.000 kron, katere je mestni svet o priliki cesarjevega jubileja podelil za vodno za boljšanje malopridnih in zapuščenih otrok, porabi za zgradbo paviljona, kar je mestni svet soglasno vsprejel.

Istotako se je vsprejel soglasno predlog svet. Ravasinija, naj se od vlade zahteva, da zniža prispevanje občine za redarstvo.

Svet. Dollenz je vprašal, v kakem štadiju se nahaja vprašanje o napravi novega kopališča na obali pod Greto. Ko je pristav Boceardi na to odgovoril, da se je v ta namen hotelo napraviti železni most čez železnico, a da bi bil isti predrag in da se sedaj študije nadaljujejo, priporočal je svet. Dollenz, naj bi se mesto železnega napravilo lesen most in naj bi se kopališče napravilo proti Čedadu, ako ga ni mogoče napraviti proti Trstu.

Nadalje je svet. Dollenz v obširno govoril o potrebi naprave javnih pralnic v Rojanu in v Barkovljah. Glede Rojana dejal je, da bi se moglo pokriti potok pri dvanajstih murvah in na tako dobljenem prostoru napraviti javno pralnico.

Svet. dr. Gregorin pritoževal se je radi pokopališča v Sv. Križu, katero pokopališče je skoraj na sredi vasi, kar nasprotuje zdravstvenim predp. Povdarjal je, da je že pred časom priporočal, naj bi se pokopališče premestilo nekoliko v stran od vasi. Takrat se mu je odgovorilo, da se študira vprašanje o pokopališčih sploh in da se bo upoštevalo tudi njegovo priporočilo. Vprašal je potem, kako da stoji s to stvarjo, katero je priporočal tudi svetovalec dr. Venezian.

Dr. Costantini je na to odgovoril, da se proučuje vprašanje o razširjenju pokopališča na Katinari ter o odpravi pokopališč v Škednji in v Barkovljah, o pokopališču v Sv. Križu, da se še ni odločilo.

O postavki »javno sušenje« predlagal je finančni odsek, naj se briše 16.000 kron za razširjenje čiščenja po sistemu »koprofor«. Mestni svet pa je ta predlog odklonil.

Svet. Zanetti je predlagal, naj se čiščenje razširi tudi na Barkovlje, Rojan in Sv. Ivan.

Svet. Dollenz se je pritoževal radi groznega stanja, v katerem se nahaja ulica Sv. Mohorja v Rojanu ter je predlagal, naj se postavi šest svetilk na pot, ki vodi iz Barkovelj na Kontovelj. Povdarjal je, da je tozadevne stroške že odobril mestni svet.

Svet. Benussi je na to odgovorjal, da uprava mestne policije žn izdati načrt glede zboljšanja razsvetljave v predmestjih.

Na to je župan zaključil sejo in želeč svetovalecem vesele božične praznike naznanil, da so bo podrobne razprave o proračunu nadaljevala v soboto.

Božičnica pri sv. Ivanu vršila se je v nedeljo ob mnogobrojnem obisku domačega občinstva. G.a vtorica Grmek je najprvo v svojem lepem govoru pozdravilo navzoče, se zahvalila podpirateljem vrteca, a v krasnih besedah je slikala tekmovanje italijanskega vrteca. Rekla je, če tudi imajo oni krasno palačo, če tudi delijo oni obilo darov in če tudi dajejo otrokom kosilo zastoj, vendar je slovenski vrtec prenapolnjen. Zato vsa čast

tistim materam, ki niso hotele prodati svoje dece za skodelico juhe! Vsa čast tistim materam, ki želijo, da se njih deca uči materinega jezika, ki je gotovo najdražji zaklad! Vspodbujala je matere, naj vstrajajo še nadalje na tem potu, zakar jim bodo hvaležni njih otroci in ves slovenski narod. Na to se je vršil program brez presledkov. Se ve, najlepša točka bila je za deco zadnja, ko so dobili vrečice napolnjene s pomarančami, jabolkami, orehi in še takimi sladkimi rečmi.

O tej priliki so preplačali vstopnino gg. Negode 1 K, Vitez 80 stot., Požar 80 stot., Furlani 20 st., g.e Furlani 20 st., g.a Negode 80 st., Bambič 20 st., g.a Persič 60 st., Černic 1 K, I. Bareto 80 st., Š. Godina 20 st., Jaklič 20 st., Šmidt 40 st. Trije pivci po g. Šmidt 60 st. Srčna hvala!

Važna razsodba. Doslej se je priznavala občini pravica, da so se smele pritožiti tudi na ministerstvo, ako se je občina izrekla za dovolitev gostilniške koncesije, I. in II. instanca pa koncesije nista dovolili. Upravno sodišče pa je sedaj izreklo, da imajo občine le tedaj pravico, pritožiti se tudi na ministerstvo, če je bila kaka gostilniška koncesija podeljena proti njihovi volji: drugače pa ne.

Nova Tržačana. Gospoda Kolb Josip iz Mokronoga in Novak Andrej iz Vrem sta dosegla domovinsko pravico v Trstu.

Osebná dohodarina. Cenilna komisija za mesto Trst in okolice st. dne 12. t. m., oz. 23. t. m. pod pred-edanjem c. k. višega finančnega svetnika, g. Jakoba pl. Kuhacevicha, zaključili poslovanje glede osebne dohodarine za leto 1902.

Ob tej priliki je člen komisije, g. dr. Evgen Brunner, g. predsedniku izrazil zahvalo komisije za vestno in nepristransko ravnanje.

Grozna nesreča v tovarni jut. Nova tovarna jut blizu mestne plinarne je že zahtevala jedno žrtev. Včeraj je namreč v tej tovarni končal svoje mlado življenje — bilo mu je le 30 let — Anton Postichil iz Mannheima v Nemčiji. Prišel je te dni v novo tovarno, da delavce novince pouči o vladanju strojev.

Včeraj je hotel Postichil popraviti neki gonilni pas, ki je skočil s kolesa, a pas ga je pograbil, ga zavrtel večkrat okoli in ga slednjič zagnal kakih 6 metrov daleč, kjer je revč obležal v nezvesti. Ko pa je došel zdravnik z bližnje zdravniške postaje, bil je Postichil že mrtev. Zapustil je v Mannheimu ženo in tri otroke; pač žalosten Božič za ubogo družino!

Tragedija na morju. Ona dva utopljenca, o katerih smo poročali v večerajšnji in predvečerajšnji številki, sta bila včeraj spoznana in sta dva izmed onih štirih mladencev, ki so v nedeljo ponesrečili na morju. Jeden je Schwagel, drugi pa Haub. Včeraj pa je v naše mesto pripeljala čozotska jadrenica »Buona Speranza« truplo še četrtega od onih nesrečnih mladencev, namreč Valterja Lübecka. Sedaj je zginito tudi zadnje upanje, da bi se bil kateri od izletnikov na kak čudovit način rešil. Trupla Schwagla, Hauba in Lübecka pokopljejo se v nedeljo na tukajšnjem pokopališču.

Priloga. Današnji številki smo pridodali l. zvezek zgodovinskega romana »Mali vitez« slovečega poljskega pisatelja H. Sienkiewiča. Izhajal bo vsakih 14 dni. Cena zvezku le 40 stotink. Ves roman izide v 25 zvezkih. — Narobe sprejemata založnika Ignac pl. Klumasyr & Fed. Bamberg v Ljubljani.

Vremenski vestnik. Včeraj toplomer ob 7. uri jutraj 2.0 ob 2. uri popoldne 5.0 C. — Tlakomer ob 7. uri jutraj 772.2 — Danes plima ob 6.40 predp. in ob 7.36 pop.; oseka 0.41 predp. in ob 0.46 popoldne.

Dražbe promičnin. V soboto, dn. 27. dec. ob 10. uri popoldne se bodo v »aradbe tuk. c. kr. okrajnega sodišča« vršile stvari vršile »ledeče dražbe promičnin«: na Vrdeli št. 165 3 mizarske klopi; na Greti št. 121, hišna oprava; v ulici Rossetti št. 4.B, hišna oprava; v Rocolu (Tesa) št. 650, 1 dolgi voz; v ulici Donadoni št. 819, hišna oprava; v ulici Luigi Galvani št. 1, hišna oprava; v ulici Giulia št. 56, hišna oprava; Passo S. Giovanni, album in razno; v ulici Rossini št. 1, hišna oprava; v Škorklji št. 451, hišna oprava; v ulici Erta št. 11, in v ulici S. Marco št. 20, hišna oprava; v ulici Ponterosso št. 5, hišna oprava; v ulici Stazione št. 13, hišna oprava; v ul. Acquedotto št. 10, hišna oprava.

Društvene vesti.

Božična veselica v Barkovljah. Slovenska dekliska šola pri sv. Jakobu v Trstu priredi na praznik sv. Štefana dne 26. t. m. v Barkovljah v prostorih »Narodnega doma« veliko božično veselico, na kateri se bo predstavljala igra »sv. Elizabeta« s petjem in z živo sliko. — Vstopnina za osebo je 20 novčičev — sedeži po 20 novčičev.

Ni nam potreba posebej priporočati in zvati naših delavcev, da se udeležijo te veselice, kajti želi smo, kako so povsod veselo vsprejeli oznanilo o tej veselici. Radovedni so vsi na igro, ki je popolnoma nova — pa tudi živo sliko si žele videti vsi. Torej na veselo svidenje! — Početek ob 4. uri in pol popoldne.

Za »Narodni dom« je gospod Novak Andrej podaril 1 K o priliki, ko je postal Tržačan.

Za »Božičnico« so nadalje doposlali: g. B. Mimbelli 50 K, g. Jovo Kovačević 20 K, g.a M. Brükner in g.e. M. Dolinar 5 K, J. F. Kapuc, St. Peter na Krasu, 5 K, g. Anton Makovec, pek. mojster Reka, 5 K, g. dr. Janko Ponebšek č. kr. viš. davčni nadzornik v Rudolfovem, 2 K, g. Anton Gačnik, gostilničar v Rudolfovem, 1 K, g.a Katarina Batič, Kopriva, g. Jan. Feltrin, vikar Deskle, obitelj Bunc v Komnu in g. Irlan Svetičič v Tomaju po 2 K; g. Ivan Prelog 5 K, g. Ivan Vatovec 2 K, g.a Lucija Požar 1 K, g.a Ivanka Epple 2 K, g.a Katarina Vatovec 1 K, g.a Marija Dekleva 6 K, obitelj Abram 6 K, g. Ivan Kokalj 2 K, g. Sirk 2 zaboja pomaranč, 20 kg. smokev, g. Pegan 20 kg smokev, g. Anton Furlan 6 kg južnega sedja in sladčice, g.a Terezija Trampuž 120 kolačev in 50 sladčice za okrasenje božičnega drevesa, g. Srebotnjak iz Predjame 3 božična drevesa. Anonimus 4 trico za dečke.

Nadalje so v kavarni »Commercio« darovali: g. F. H. 1 K, g. Gracijan Stepančič 5 K, g.a Marica Vinšek 2 K, L. V. 1 K, J. K. 1 K 40 stot., skupaj se je istotam nabralo 120 K.

Popraviti moramo, da rodoljub v Parizu, ki se je spomnil naših otročičev, ni Dragotin, temveč Janko Malovic.

Zahvaljuje se najpristranejšje vsem obč. rodoljubom za blagonaklonjenost do naše slovenske dece, želimo vsem pav vesele božične praznike!

Blagajništvo.

Za moško podružnico družbe sv. Cirila in Metodija v Trstu. V pušici »pri Francu« se je nabralo 4 K 20 stot. in v oni v kavarni »Commercio« 5 K 87 stot.; gosp. Levičar, trgovec, poleg letnine daroval za Božičnico 6 kron.

Blagajništvo.

Plesni odsek »Trž. Izobraž. društva« naznanja, da jutri ne bo plesnih vaj. V petek bodo iste ob navadni uri (5.—6.), od 6. in pol do 7. ure pa vaje plesa »Slovani« in od 7. do 10. ure zvečer plesna zabava. Kdor se še želi vpisati in kdor je že vpisan za učenje »Slovani«, naj pride v petek gotovo v »Čitalnico«, kjer naj se prijavi pri plesovodji g.u Umeku. Ob enem želimo vsem kolegom vesele praznike.

Izlet v Lonjer. Več pevcev pevskega društva »Kolo« priredi dne 26. t. m. ob 2 uri pop. izlet v Lonjer. Sestanek pred »Trgovinsko kavarano«.

Silvestrov večer. Na Silvestrovem večeru, katerega priredi »Tržaški Sokol« v veliki dvorani hotela »Evropa«, sodelovalo bosta tudi »Slovensko pevsko društvo« in vojaška godba. — Natančni program priobčimo pravočasno.

Vesti iz ostale Primorske.

× Proti vinski klavzuli. Občina Vodic v Dalmaciji je ministru-predsedniku ter ministroma trgovine in poljedelstva na Dunaju odpotala nastopni protest:

Prevzvišenost! Sodeče po resnih glasovih nas navdaja strah, da namerjate podaljšati dogovor z Italijo glede uvažanja vina.

Odveč je, da spominjamo Vašo prevzvišenost: kako je Dalmacija — prepuščena vsakemu tujinskemu utikanju toliko na kopnem, kolikor na morju — prišla ob vse do sedanje vire svojega blagostanja ter da je obsojena le iz proizvoda vina pokrivati vse svoje potrebe in nadloge.

Odveč je spominjati, da se je to dogodilo radi tega, ker je bila Dalmacija žrtvo-

vara višm, slabo umevanim državnim interesom.

Po zasedenju Bosne in Hercegovine je Dalmacija prišla ob trgovino se svojim bogatim zaledjem; a namesto da bi jo odsko-dovali za to, so jej zaprli kakor navlašč vae poti v trgovini s kopnim. V ime zavezništva z Italijo pak je izgubila svojo mornarico in morje, ki danes ni drugzega, nego velika italijanska luka; in Dalmacija je bila udarjena v jedinem nje proizvodu — vinu.

Razun tega, da so državni interesi go-spodarstveno upropisali dinastiji in državi vsakdar verni hrvatski narod, so — kakor utegne biti znano Vaši preizkušeni — povzdignili irredentistične želje protežiran-h življenj. Naše morje, naša zemlja, ekonomično osiromašena, nista drugo nego cilj italijanskih in sedanjih poblepnosti, ki nabajajo širokega odziva v prebivalstvu, kajti isto želi osvoboditi se iz danišnjih nadlog.

Jedini živelj, ki se danes upira tujin-skim poblepnostim, so Hrvati. Ali mi ne vemo: ali bodo osiromašeni Hrvati mogli dolgo vztrajati?!

Prezvišenost! Poznano je, da je po-polno osiromašenje najbolje sredstvo v to, da se prebivalstvo ohranja pokorno. Ali mi Vas opozorujemo, da sta ravno beda in siromaštvo vspodbujevala neštevilnim strašnim gibanjem v ljudski zgodovini.

Mi Vas opozarjamo, da je ta zemlja na meji avstro-ogrške države, ter da ta zemlja, ekonomično upropaščena, ne more trpeti škode, marveč more le pridobiti v vseh zapletljajih, ki bi mogli navstati. Opozarjamo Vas, da bi bil strašen tisti čas, ko bi prebivalstvo do-znalo o tej resnici in jo umelo.

In zato Vas opozarjamo, da je v inte-resu monarhije, ako se to prebivalstvo eko-nomično dviga, a ne da se je osiromaša. A za sedaj je za to najuspešnejše sredstvo: da se dogovor z Italijo glede uva-žanja vinne podaljša, kamoli da bi se obnovil!

Strajk šerkostavev v Zadru. V Zadru strajkajo sedaj šerkostavei vseh tiskarn, dočim so s prvega strajkali samo stavei v tiskarni Artale in »Narodnega lista«. Možno je torej, da za Božjo ne izide tam noben list.

Povod temu strajku je sledeči:

V tiskarni Artale imajo slugo, ki se je nekaj zameril staveci, pak so zahtevali od gospodarja, naj tega slugo odpusti. Gospodar pa ni hotel ustreči tej zahtevi, zбоk česar naslednjega dne stavei niso prišli v tiskarno. Vse delo v tej tiskarni je bilo zaustavljeno. Ker pa je imela tiskarna izvršiti nujnih del za te praznike in bi sicer trpela izdatno škodo, je gospodar izročil to delo tiskarni »Narodnega lista«. Ko so pa stavei te po-slednje tiskarne doznali, da delajo za tiskarno Arteline, so zaustavili delo tudi oni in tako se je spor razširil. Konečno so se iz solidar-nosti vsi šerkostavei v Zadru pridružili strajku.

Proračun deželo goriške za leto 1903. predloženi deželnemu zboru, zahteva 1.100.351 K. Toliko ni zahteval še nikoli. Za leto 1900 pa je bilo potrebnih 674.875 K. Na tem izgledu vidimo, kako rapidno rastejo izdatki v gospodarstvih pokrajin.

Čitalnica v Gorici obstoji že 40 let. Minoto soboto je imelo to društvo svoj redni občni zbor. Predsednikom je bil zopet izvoljen profesor Šantel. Občni zbor je sklenil, da Čitalnica prisopi k novonastanovljeni »Zvezi perskih društev«.

Čitalnica v Kopru je izvolila na svoji XXIV. letni glavni skupščini predsed-nikom gosp. profesorja F. Frankovića, bla-gajnikom gosp. profesorja I. Kostiala, tajni-kom pa g. Drag. Pribila, e. k. vadniškega učitelja.

Tudi za to leto se je sklenilo naročiti čez 20 časnikov v hrvatskem, slovenskem in češkem jeziku. Petindvajsetletnica društva se bo slovesno obhajala. V to se je izvolil po-sebea pripravljati odbor.

Vesti iz Štajerske.

Strah na vlak. Dne 17. t. m. se je pri opoldanskem brzovlaku med Zagorjem in Trbovljami odkril okoli 5 kg težek kamen od skale, štrleče nad železnico ter pa-del z veliko silo skozi okno v voz II. raz-reda, ki je povzročil mnogo strahu med pot-niki. Malo je manjkalo, da ni zadel kamen v glavo potnika gosp. Zafošnika, uradnika »Banke Slavije«.

Razne vesti.

Velik potres v Turkestanu. Iz Nev-Margelana javljajo, da so se le sedaj znane žrtve potresa v Andžanu. — Razrušeno je 16 000 hiš, poginilo pa je 2500 ljudi. Vzlic pomoči vlade prebivalstvo mnogo trpi od la-kote in mraza. — Stresljaji zemlje trajajo še dalje. Katastrofa v Andžanu se kaže veliko strašnejše, nego je bilo soditi po prvih brzo-javnih vesteh. Že o prvem izkopavanju so iz-vedili 510 mrtvih trupel. Andžana ni več. Tudi andžanskega dela srednje azijske želez-nice ni več. Materijalna izguba je ogromna, ali še žalostnejše so žrtve na življenju ljudi, ki jih je zahteval potres dne 17. t. m. Na lice mesta je nitro došel guverner Ivanov, ki je s službenim obehjem in vojaštvom pri-hitel prebivalstvu na pomoč.

Amerikanke znajo! Mand Bellamy, naj-lepsa od vseh uradnic pri »Wrapper Factory« v Wenelandu, obrnila je na-se pozornost nadzornika v tej tovarni, ki jo je nekega lepega večera dlje pridržal v uradu in jo jel nadlegovati s praznimi galantnimi ponud-bami in obljubami. Dekle ga je s preziran-jem odbila in odšla pravej pritožiti se nek-terim svojim družicam, ki so drugo jutro po treznem posvetovanju, odločile, da dajo pra-staku tako lekejo, ki je ne pozabi tako hitro. Ko je nadzorik prišel v tovarno, pograbile so ga razdražene deklice in slekle skoro do nagega, pustivši mu samo srnjico. Ko so to opravile, počele so ga biti in tepsti kolikor je katera mogla. In Bog zna, kako bi jo bil nesrečnež skupl, da ni slučajno šel mimo tovarne redar, ki je, začuvši kričanje njegovo in njegovih »krotiteljic«, poskočil v tovarno in razbesnele Evine hčere proglasil aretirani-mi. Don Juan je najel zaprto kočijo, šel se obleči in ostavil mesto s prvim vlakom.

Iz Amerike za božične darove so dolo-žili izseljenci svojim sorodnikom v Evropi 2 300 000 kron. Ta česar potuje na parniku St. Paul, ki je minolo sredo odpul iz New Yorka.

Ljubavna drama v italijanskem plemstvu. V Genovi sta se ustrelila te dni radi ne-srečne ljubezni vrhni ravnatelj kraljevskih posesti v Apuliji, Marchese Reggio, sin ne-kega generala iz najstarejšega plemstva, ter 26-letna soproga stotnika konjice, barona Cassia, sestra krilnega adjutanta, markeza Capei. Baronica Cassia je zapustila tri otročiče.

Kako se bogatijo predsedniki venezuel-ske republike! Sedanji spor med Venezuelo na eni, in Nemčijo in Anglijo (katerma se je sedaj pridružila še Italija) na drugi strani, vzbuja spomine na notranje odošanje v re-publiki, ki so od nekdanj najžalostnejši. Posa-mični predsedniki pa so si zvali lepo nabi-rati bogatstva na račun dežele. Nekotiko iz-gledov:

Predsednik dr. Palacio ni imel onega dne, ko je bil izbran predsednikom, niti to-liko kredita, da bi dobil na upanje — ko-šček mesa. Po 14 mesecih, preelivši se v Pariz, je imel premoženja do 20 milijonov kron. Drugi predsednik, Crespo, je pošiljal vsaki dan v državno blagajno za se po 10.000 K, ki so mu bile na razpolago kakor pred-sedniku republike. Predsednik Guzman Blanco dal se je, odstopivši od tega mesta, preme-stiti v Pariz kakor izredna poslanik plačevati 600 000 K. Razun tega je zaričeval državi svoje izredne izdatke, ki so znašali na sto-tine tisočev kron.

Zobozdravnik. V ulici S. Giovanni 15. I. nadstr. je otvoril zobozdravniški atelje dr. Makso Brillant. Ker se žnjim lahko govori tudi slovenski, ga cenjenim čitateljem toplo priporočamo. Več v glasu.

Kathreinerjev kolekar za leto 1903. ki nam je bil prijazen dopislen, je letos mičen, eleganten stenski kolekar, ki ga bo vsaka prijateljica Kathreinerjeve kave rada obešala blizu svoje mize. Na sredi ima umetniško izdelano sliko, ki se ji utegne vsakdo všečno nasmehniti. Brhka, prijazna kmetiška deklica dviga čašo Kathreinerjeve kave; prikupni vonj te pijače ji menda zbuja prijetno pričakovanje in že sedaj veselo trga užitka, se poredno smehljaje obrača na stran, kakor bi hotela reči: »Pijača pa taka!« Ta vesel vzklík je tudi za geslo postavljen pod sliko. Kakor čujemo, daje firma Kathreiner ta lični kolekar odjemnikom brezplačno raz-deljevati po vseh trgovinah, kjer se prodaja njena svetovno znana Kathreiner-Kaieppova sledna kava

V „sveti noči“ ...

Črtica. Po resnični dogodbi spisal I. Keve.

Kam pelje te ponočna hoja tak' urno, mladi potnik ti? Iskati si je čas pokoja, počiva vse že, kar živi; zaprte vse so hišne duri, čas polnočnej se bliža uri!

J. Steinar.

Med reko J. ... in rečo B. ... na kranjsko-primorski meji vspenja se proti nebu porezensko pogorje, z najvišim vrhom 1800 m nad morsk gladino. Z vrh Porezna je divnem razgled na vso Primoško, Kranjsko tja do Celja — in preko furlanske ravnine do Benetk.

Ob vznožju imenovanega pogorja se raz-prestirajo razna sela in posamična večja po-sestva. Pot, oziroma steza, ki vodi preko senočet in gozdvod na vrh gore, je ponekod zelo nevarna; posebno v »Hudem rebru«, kjer se ob strmi pečini vije tako, da kakih deset minut hoda vedno višš nad prepadom, globokim nad 200 m. Oai, ki je kedaj meril korake ob tem prepadu, opazil je gotovo, pribito pod strešnato skalo ob stezici, tanko železno ploščo z napisom: »Tukaj je pone-srečil na »sveti večer« 1879. France Močil-lar, padši v prepad. V spomin postavila ljubljenu senu — nesrečna mati.«

Pod visokim Porezom v tih dolinici stoji na samem mala kočja, imenovana »pri Močilarju«. V tej priprosti hišici sta bivala pred kakimi štiridesetimi leti sicer ubožna ali zelo srečna zakonska Močilarjeva. Odelovala sta malo posestvo in redila dve kravci, kar jima je donášalo toliko, da sta živela mirno in srečno. Največe njuno veselje jima je bil edni sinček Francek, za katerega vzgojo in negovanje jima je bila največja skrb.

»Nesreča nikdar ne počiva«, pravi pre-govor. In resničnost tega izreka morala je občutiti tudi ta srečna in zadovoljna druž-i-nica. Prišlo je leto 1866., ko je bila naši državi napovedana vojna od strani Italije in Prusije. Po mestih, trgih, vaseh in selih se je razlegala vojni klic. Napovedana je bila namreč splošna mobilizacija. Sleherni vojaš-čini podvrženi mladenič in mož moral je v vojsko. Slična osoda je zadela tudi Močilarja. Pretresljiv je bil trenutek slovesa... Ne-srečna žena ni hotela spustiti iz objema ljub-ljenega soproga, dokler ga jej niso odvzeli črtaiki. Še enkrat je pritisnil soprogo in dete na srce — in odšel je mladi mož daleč tja gori na Češko, kjer je bil uvrščen v vojno četo in od koder — se ni vrnil več... V nesrečni bitki pri Kraljevem gradi — ki je zahtevala toliko žrtev — padel je tudi Močilar. Obupani ženi so sporočili čez dolgo časa grozno vest, da nje soprog spi smrtno spanje na — s krvjo namočenem polju kra-ljevogradiškem...

Kakih deset minut od Močilarjeve hiše, na griču s krasnim razgledom, stoji prostrana domačija enega najboljših posestnikov porenskega pogorja, imenovana »pri Brdarju«. V tej veliki kmetijski hiši so se zbirali že o l-pamteveka na »sveti večer« bližnji in daljnji sosedje, od koder so skupno odhajali k opolu-nočni sv. maši v farno cerkev v dolino, od-daljeno skoro dve uri. Kakor drugi sosedje, dohajala je k Brdarju na božične večere tudi vdova Močilarjeva se svojim, že v zalega mladeniča vzrastlim sinom...

Tu sti se našli srei sina vdove Močilar-jeve, Francetom in Brdarjeve hčerke Micke... Po opolzki poti k opolunočni službi božji opiralo se je dekle na krepke rame France-tovo. In tedaj pravila so jima notranja čuti-stva, da sta si eden drugemu ljubša, nego kateri drugi človek. S prvega sicer skrivaje, pozneje pa bolj odkrito sta pričela kazati eden drugemu, da se ljubita. In bila sta srečna, zelo srečna... Le žal, da sta to idealno srečo vživala tako malo časa.

Hudobni jezik ne mrujejo nikdar. Iz-taknili so Franceta in Miciko ter klepetali toliko časa, dokler ni izvedel o tej ljubezni Micikin oče, stari Brdar. Tedaj pa je bil pri Brdarju ogenj v stehi in ubogi Miciki je bilo prestatjati mnogo, mnogo britkih ur.

Približali so se zopet Božični prazniki. Na predvečer svetega večera, poklical je oče Brdar svojo hčerko pred-se ter jej velel s strogim glasom in srpim pogledom, da, ako izve, da je še kedaj govorila z Močilarjevim Francetom, nastopijo za njo drugi časi.

Ž njim ne smeš nikdar več govoriti, in on te ne sme nikdar in nikamor več spre-m-

ljati! Dobro veš, katerega sem ti izbral. To-maža moraš vzeti, ali pa poginiti, kar ti je ljube!

Tako je ves razjarjen kričal oče Brdar na ubogo jokajočo Miciko.

Stari Brdar je bil človek, zarit v strog konservativem. Niti misliti si ni mogel, da bi njegova hčerka ljubila drugzega, nego onega, katerega jej je odločil on.

Micika je tudi dobro vedela, da bi bilo zastoj upirati se zapovedim očetovim... Vsa objokana in obupana je šla iz hiše pred klet, kjer je — na glas ihtela — pričakovala prihoda Francetovega, ki jo je menil — kakor prejšnje leto — spremljati k opolunočni sv. maši. Ob vratih sloneča se je zamislila v trenutke, ki sta jih preživela s Francetom v toli čisti ljubezni in sreči. In sedaj je mi-nolo vse, vse...

Ni jej bilo treba dolgo čakati, da je začela trde stopinje in kmalu spoznala v prihajajočem svojega ljubega Franceta. Pri-bližavšemu se na kakih deset korakov, pla-nila je bolestinim vsklikom v njegovo naročje.

»Kaj ti je duša moja, govori! Povej, kdo ti je kaj žalega storil, da jaz obračunam žnjim!«, jo je negovoril France osuplo.

»Oče so mi prepovedali z vso strogostjo, še kedaj govoriti s teboj. Ti me ne smeš nikamor več spremljati! In rekel mi je očlo, da se moram poročiti s tistim odurnim To-mazem, česar pa ne storim nikoli, in tudi če bi se imel svet pgrezniti na-me.«

Tako je govorila s pretrganimi besedami Micika.

Kakor strela so zadela te besede v Francetovo srce. Oči so se mu iskrale kak r-risu, stiskal je pesti in kričal po maševanju.

Torej ne smem te spremljati k opolu-nočni maši? Seveda, ker sem siromašne vdove sin. In ker ne smem tebe spremljati, tudi sam ne pojdem. Nocoj je vesela sveta noč. Ali za-me ni verela, v mojem sre-u vihra vihar, da ne bi megel biti pobčen. Zato ne bom skrunil hrama božjega. Ti nisi kriva, to vem, ali kdor je kriv, gorč mu... Vidiš Micika — pokazal jej je na gorovje — tam gori bo nocoj za-me maša polunočnica! Tam med divjimi kozami, srnami in lisicami pra-noval bom svoj »sveti večer«. Ti pa Micika, bodi mi zdrava. Bog naj čuva tvoja pota!

Kakor blisk se je izpulh na to plakaajoči Miciki iz rok; bežal je domov. pograbil dvo-cevko in hotel oditi. Prestrašena mati je vsa osupla vprašala sina, kaj da nameruje, kam da hoče, posebno nocoj, na »sveti večer«?

»Mati, dobra mati! moje srce je ranjeno smrtno. Jaz moram nocoj od-ti! In ko se zopet povrnem, povam vam vse. Sedaj pa moram od vas, oprostite mati, moram.«

In izginitil je brzih korakov v svetlo jasni noči...

»Slava Bogu na višavah in mir ljudem na zemlji, ki so blage volje!« razlega se na »sveti v čar« po vsem kriščanskem svetu. Tudi prebivalci porezenskega pgorja so šli leta 1879. na »sveti večer« k opolunočnici, navdahnjeni od poezije tega velikega praz-nika, prepevaje: »Pogledajte, čudo se godi!«

Krasna noč. Bližnji in daljni hrbje bili so pokriti snegom — kristalili so se čarobno v luninem svitu. Iz daljave je udarjala na uho milo-loneče ubrano pritrkovanje zvonov. Dr, da, r-jaka, duha dvigaj ča nad ozemsko revo je ta noč tam v oddaljenih gorskih krajih...

Po ozki, se snegom zameteni stezi ga-zil je istega večera novo sneženo gaz mlade-nič v porezensko pogorje više in više. Vsako toliko se je vstavil, poslušal mile glasove zvonov oddaljene farne cerkve in se zamis-lil... Žalost mu je trgala srce. »Mir ljudem na zemlji, ki so blage volje!« Ali on ni imel miru. Nocoj, v »sveti noči«, je hotel prekoračiti hrib in obiskati prijatelja, bivr-jočega onostran gore, kateremu, edinemu, je mogel zaupati svoje lodi.

Bil je sicer že truden, vendar je gazil dalje. Stezico je bilo poznati vedno manj; ob vsaki stopinji je bil snež viši. Priplazil se je srečno do »Hudega rebra«.

Opazno je stopal po kamenitih, od hu-dega vremena nastalih stopnicah. — Ali za-metene stopnice so ga prevarile. Nakrat je zgrešil stopnico... začul se je obupen vsklik... in luna je obsevala obliče Franceta, ležečega v — prepadu.

Par dni po tem dogodku, je stala kakor okamenel kip, na župnem pokopališču Br-darjeva hči Micika, ter zrla z osteklenelimi očni na sveži grob Franceta Močilarja, Pla-

kala ni, v njenem očesu ni bilo solze. Obr-
zek nje pa je pričal o neizmernih notranjih
mukah. »Tukaj počivaj v miru, duša moja,
je šepetala tiho in molila...

Davi na vse zgodaj, predno, je odšla k
maši, pa jej je naznanil oče, da bo ta pust
nje poroka s Tomažem — A sedaj, stoječa
ob Francetovem grobu, je prisegla da To-
maž ne bo nikdar njen mož...

Svečnica bila je pred durmi. — Dan
poroke se je bližal bolj in bolj. »Bala« je
že gotova za ženitev je bilo vse priprav-
ljeno. In prišel je večer pred onim usodnim
dnem, ko bi morala njemu, katerega ni lju-
bila in ki jej je tako nedrag, prisesti pred
Bogom, da mu bo zvesta ljubeča tovaršica
in dobra soproga. — Oh ne, ne, ne, nikdar!

O! zori druga dne je bilo pri Br-
darjevih že vsa na nogah. — Saj se je imela
vrati imeatna slavnost, poroka hčere z boga-
tim Tomažem. Od vseh strani so prihajali
svatje. Tudi gdeci so bili že na svojem
mestu. Prišle so družice, ženin, prišli so vsi,
le nevesta se ni hotela prikazati od nikoder...
Misleči, da se pripravlja za poroko, šli so v
njeno sobo. — Ali soba je bila prazna in
okno odprto. Brdarja in svatov se je pola-
stila grozna slutnja. Mučeni od te slut-
nje odšli so do visoke skale, oddaljene kakih
sto metrov. In grozna slutnja se je spre-
menila v grozno resnico... Nihil se jim je
strašen prizor: pod skalo, nasajena na le-
ševju, visela je Mica... mrtva. Z dolg mi-
lasmi pa se je nagajivo igral pihljaji ve-
terček...

Na župnem pokoplišču se je dva dni
pozneje poleg Francetovega vpenjal nov
grob, v katerem je Brdarjeva Mica spala
večni sen...

Ko so Porezenčanje praznovali prvi sveti
večer po teh tragičnih dogodkih, zbrali so se
zopet kakor druga leta »pri Brdarju«, ali
tam so že nekaj časa gospodarili povsem
ptuji ljudje. Stari Brdar ni mogel preboleti
grozne neareče, katero je zakrivil on sam. —
Vest ga je mučila toliko časa, dokler ga ni
položila v hladni grob...

Pobivalstvo porezenskega poporja se
»ob svetih večerih« še vedno zbira »pri
Brdarjevih«. In ob takih prilikah ne pozab-
ljajo nobenkrat one usodne »svete noči« pred
23 leti. Stare mamice in dedje pripovedujejo
svojim unukom in še pozni rodovi se bodo
spominjali »svetega večera« 1879. leta.

Narodna družina.

Večkrat so me že vabili, naj jih obiš-
čem! Pa bila je to res ljubezniva družina.
Seznani sem se s soprogo X. na neki na-
rodni veselici v dobrodelni namen. On in
ona sta bila odbornika v narodnih društvih
in večkrat je blestelo njiju ime po časopisih,
sedaj kakor prirejevalcev kake zabave v
dobrodelen namen, sedaj kakor posnemanja
»rednih požrtvovalnih darovateljev za šolsko
družbo, sedaj zopet kakor voditeljev kake
božičnice za revne otroke — s kratka: kjer-
koli se je kak neznanec informiral o njiju,
šel je hvalo, da je to narodna družina. Bog
daj, da bi jih bilo mnogo takih!

Večkrat so me že vabili in sedaj sem
se oddalil, da jih obiščem. Potrkal sem na
vrata njih stanovanja, v velem pričakova-
nju, da preživim urico v uglednem narodnem
krogu, da se moj skeptični duh napoji zopet
z idejami narodnega navdušenja in ljubezni
do svojega rodu. — Kako prijazno, neprisi-
ljeno-delikatno me je vsprejela gospa X!
Obžalovala je, da ni njeneža moža doma, ker
je zadržan po uradnih poslih, ter me spro-
vela v prijazno vsprejemno sobano, oprostivši
se za trenutek radi hišnih opravil.

Ozrl sem se po sobi. Kako domačega
sem se čutil tu! Med oknom je visela krasna
slika blagovestnikov sv. Cirila in Metodija,
odičena z narodnimi trakovi in znaki raznih
narodnih društev. Pod sliko, naslonjeno ob
zid, je bila mizica, na kateri so bile lepo
razvrščene razne spominske knjige in slike o
raznih narodno-svečanih momentih in med
njimi je kraljeval okusno vezan šopek slo-
vanskega lipovega cvetja in listja. Nadalje
so visle po stenah slike velikega lirika Pre-
šerna in pesnika-preroditelja Vodnika. Velik
del stene ob vratih je zajemala velika omara
s steklenimi dvericami, skozi katere sem či-
tal zbirke Jurčičevih, Stritarjevih in drugih
slovenskih leposlovnikov. V sredi sobe je
bila miza, pograjena s trobarvno obšivanim
protom, sed domače produkeje, in na mizi

lepo razprostrti »Zvon« pri »Slovenki«, »Vie-
nec« pri »Dom in Svetu«.

»Oprostite, da sem Vas tako dolgo pu-
stila samega«, je stopila gospa X. v sobo,
»toda ne boste mi štetili v zlo, če sem v oči-
gled popoludanski uri poskrbela za malo
kave. Saj je e odbijete?! Pokusite slad
Ciril-Methodijeve cikorije!« je dodala šljivo-
koketno.

»Milostljiva, prehvaležen sem«, sem hi-
tel odvrati, »vsprejemam rad, tako bom vsaj
tudi jaz pomagal razpečavati to cikorijo za
blag namen!«

Tako dobro mi je delo v tem vzduhu,
da bi bil spil tudi strupa v naroden namen.

»Da lažje potrpite, dokler bo priprav-
ljena kava, izvolite morda cigareto!« in že
je prinesla mlačo škatljico iz orehovega lesu,
na kateri se je šopiril nap's »Duhani!«

Prav po domače sva kramljala o raznih
predmetih, o najnovejših slovenskih drama-
tičnih in beletrističnih pojavih in o raznih
domačih potrebščinah, med katerimi je gospa
X. pomeno omenila, da lahko vestno, po-
lastni skušnji pripravi voščilo (bika) Cirila
in Metodija. Med tem sem jaz odprl škat-
ljico duhana, in glej: prvi so mi zabiskali
nasproti papirčki sv. Cirila in Metodija. (Za-
lega Jos. Štoker v Trstu.)

Ko sem si zavil cigareto, mi je ista šla
v slast tem bolj, ko mi je ljubezniva gospa
X. ponudila že prižgano žveplenko, katero
je odrgnila na škatljico z napisom: »Mil
polož dar, domu na oltar!«

»Kje je pa Vaš sinček?« vprašal sem.

»Oh, da ga vidite, kako je lepo vzrastle!«
hitela je milostljiva hvaliti, »v prvo gimna-
zijo hodi, sedaj mora priti vsak čas domov
iz šole.«

V tem je domačica že prinesla kavo na
mizo in na prijazno povabilo se prižnežje
kučegazdica sem pridno namakal v kavo
bistrote Hanibala Škrila, od katerih je del
čitega dobička namenjen za naš »prekoristno
šolsko družbo.

Ko so se mi dvigala prsa pozosa in
samoljubja, mudečemu se v taki narodni hiši
in vadečemu tako idejalno-požrtvovalno osebo,
čije duh se dodeljuje z veliko magično silo
na nje bližajo okolico. Čutil sem v sebi glo-
boko spoštovanje do te žene, do nje soproga,
do te družine, ki zna vsakdanje življenje in
njega potrebe ne tako lepo spajati z narod-
ni mi tarjatvami in dolžnostmi! Čutil sem v
sebi negotov, da bi zaklical vsem svojim so-
rojakom, vsem slovenskim gospodinjam, vsem
narodnim družinam: »Tukaj se vzgledujte!
Tako se izvaja geslo: Svoji k svojim!«

Iz moje trenutne zaniženosti me je
vzbudil hum vstopivšega plavalaslega kodra
srega dečka, ki je hitel k materi in jej po-
bil lice. Občudovalno-neveselljivo sem opa-
ževal to čisto sliko.

Gospa X. se je rahlo obrnila ljubkova-
nja svojega sinčka.

»Dunque, sei stato bravo a scuola?«

»Si mamma!«

»Così mi piace. Tu sei il mio cocolo!«

Hanibal Škrlov biškot mi je zdrnil v
kavo, ker so mi prsti odpovedali službo, in
zija sem z izbuljenimi očmi v mater in sina.
Sem li prav razumel?... Hm, to sem švi-
nist, sem si mislil in vprašal:

»Se-li dečko poleg materinega jezika uči
tudi italijanščine? Potem zdi se mi jako pri-
merno, da ga vadite praktično tudi v tem
jeziku.«

»Da — ne —, odvrnila je gospa X.
nekako v zadregi, »fant občenja z laškimi
sošolci, v šoli ima nemški učni jezik, doma
pa govorimo z njim samo — laški ali pa
nemški, ker smo z očetom mnenja, da slo-
venski se že navadi, ko doraste!« —

»A — tako! — Počasi razumem!«

Ne vem kako sem se poslovil, a ko so
se zaprla hišna vrata, zžglo me je v duši:
Oh ti urogi slovenski narod, ki temeljiš na
podlagi slovenske cikorije in slovenskega
biksa! Kaj Ti pomagajo vsi Jos. Štokovi
družbini papirčki in Hanibalovi biškoti, ko
se veeplja v Tvojo mladost, v nje načne ži-
lice, v nje labkodosopni mozeg, mesto doma-
čega narodnega — tu ti duh, ki se vkoreninja
v rahločutna tla in ki ob jednem s človekom
dorašča v drevo tujinstva, indiferentnosti, da
sovraštva do lastnega naroda, da potem zani-
čuje, sovraži, preklinja svoj rod!

Bacek.

Brzjavna poročila.

Po rodbino Humbert.

PARIZ 24. (B) Šef komisar varstvene
službe je odšel včeraj z večim številom poli-
cijskih agentov v Madrid, da prevzame are-
tirano rodbino Humbert.

Zima

CARIGRAD 24. (B) Od včeraj sneži
tu ob silnih viharjih. Na morju se je dog-
dilo mnogo nesreč.

PRAG 24. (B) G banje ledu na Vltavi
je povzročilo mnogo škode. Mnogo ladij je
pokvarjenih. Človeško življenje se ni nobeno
pogubilo.

Papež.

RIM 24. (B) Vest, ki se je včeraj raz-
širila v Parizu, da je namreč papež na več-
rajšnjem vprejemu hkratu oslabil in da so
ga morali odvesti iz prestolne dvorane v nje-
gove zasebne sobane, je popolnoma neo-
snovana.

Papež se počuti nenavadno dobro in je
jako dobro razpoložen. Sv. Oče ni — kakor
sicer — prečital svojega govora, ampak je
dodajal le resume, ter je dodal, da svoj na-
govor razdeli med kardinale.

Spoštovane slovenske gospodinje

Zahtevajte pri svojih trgovcih

NOVO

Ciril-Methodijevo
cikorijo.

ZOBOZDRAVNIK

Univ. Med. Dr. Makso Brilliant

v TRSTU

ulica S. Giovanni št. 5, 1. nadst.

Izvršuje izdelanja z emajlom, porcelanom,

srebrom in zlatom.

Izdeluje posamezne umetne zobove kakor

tudi celo zobovje.

ORDINIRA ob 9.—12. predp., 3.—5. popol.

Službo krčmarja

razpisuje »Kouyuno društvo« na Opčinah
proti pogodbi in kavaiji.

Ponudbe se sprejemajo do 15. januarja
1903. Na-top službe 1. marca 1903.

ODBOR.

FRAN JIRAS

civilna in vojaška krojačnica
TRST

ulica Caserma št. 9

se priporoča v priliki imeno-
vanja gg. častnikov in kadetov.
v rezervi.

Moško obleko iz tu in inozemskih
snovij izvršuje točno in po jako
ugodnih cenah.

Učenca-vajenca,

ki je dovršil ljudsko šolo, lepega obnašanja,
veščega razven slovenskega tudi nekoliko
italjanskega in nemškega jezika, vsprejme
Jakob Klemenc trgovca z manufakturim bla-
gom v Trstu, ul. S. Antonia 1.

Hiša na prodaj ali razna stanovanja
pri Sv. Ivanu št. 863.

Trgovsko-obrtna registrovana zadruga

z neomejenim jamstvom v Gorici.

Hanilne vloge obrestuje po 4 1/2 % — večje stalne, naložene najmanj na jedno leto, po 5 % —
Sprejema hranilne knjižice drugih zavodov brez izgube obresti. Rentni davek plačuje
zadruga sama.

Posojila daje na poroštvo ali zastavo na 5-letno odplačevanje v redenskih ali mesečnih
obrokih, — proti vknjižbi varščine tudi na 10-letno odplačevanje.

Zadužniki vplačujejo vsak za delež po 1 krogu na teden, t. j. 260 kron v petih letih. Po
zaključku petletja znaša vrednost deleža 300 kron.

Stanje 31. avgusta 1902:

Deleži: a) podpisani K 1.231.200—

b) vplačani 604.989.58

Dana posojila 1.353.212.28

Dopolnilni zaklad 209.177.16

Vloge 568.867.99

Svoji k svojim!

ZALOGA

pohištva

dobro poznane

tovarne mizarske zadruge v Gorici (Solkan)
vpisane zadruge z omejenim poroštvom

prej Anton Černigoj

Trst, Via di Piazza vecchia (Rosario)
št. 1. hiša Marenzi.

Največja tovarna pohištva primorske dežele.

Solidnost zjamčena, kajti les se osuši
v to nalašč pripravljenih prostorih s tem-
peraturo 60 stopinj. — Najbolj udobna, mo-
derni sestav. Konkurenčna cena.

Album pohištva brezplačno

M. Aite

trgovina z manufakturim blagom

ul. Nuova, ogel ul. S. Lazzaro št. 8
s podružnico ul. Nuova, ogel ul. S. Lazzaro št. 5.

si dovoljuje obvestiti slavno občinstvo in cenj.
odjemalce, da je jako pomnožila svojo zalogo
kakor tudi povečala prostore s tem, da je
ustanovila zgoraj omenjeno podružnico zato,
da more v polni meri zadostiti vsem zahtevam
cenj. odjemalcev.

V obeh prodajalnicah vdobiva se razno
blago najboljše kakovosti in najmodernejše iz
prvih tovarn, posebno pa snovi za moške in
ženske obleke, srajce, ovratnike, ovratnice, tu
je velikanski izbor platnenega in bombažnega
blaga, prtov in prtičkov ter vsake vrste perila,
bodi od bombaža, ali platna. Pletenine, svele-
nine raznovrstni okraski za šivilje in kitničarke
Velikanski izbor snovij za narodne zastave in
trakove za društvene znake.

Sprejema naročbe na moške obleke
po meri, katere izvrši najtočneje in najatan-
neje po ceni, da se ni bati konkurence.

Poskušati, za se prepričati!

Epilepsija.

Kdor trpi na omotici, krču,
in drugih nervoznih stra-
steh, naj zahteva o tem
knjižico. Vdobja se brez-
plačno in franco v Schwan-
nen-Apotheke Frankfurt a. M.

Prodajalnica,

ki se nahaja zraven cerkve
ter je primerna za vsako tr-
govino, se odda v najem. —
Ponudbe je poslati na lastnika
Simona Bratož v Št. Vidu nad
Vipavo.

»Slovanska knjižnica.« Doslej izšlo 114
temi gr. fa. L. Tolstega »VSTAJENJE«,
str. 776, cena K 3.20. Roman F. Bečda
»KLETEV NEZVEŠTOBE«, str. 608,
cena K 3.20. — Naročniki dobivajo po
30 vlač. snopčev franco.

»Knjižnica za mladino.« Izšlo 28 trdo
vezanih knjig.

»SALONSKA KNJIŽNICA«, izšlo štiri
knjige.

»SVETOVNA KNJIŽNICA«, izšlo tri
knjige.

»VENEC SLOVANSKIH POVESTIJ«,
izšlo sedem knjig.

Naročila sprejema založarna

»Goriška tiskarna« A. Gabršček v Gorici.

V TRSTU prodaja prvo dvoje: Tobakarna M. LAV-
RENCIČA nasproti veliki vojašnici.